

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

18^E JAARGANG

WOENSDAG 11 JANUARI 1933

No. 889

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-
Voorzitter; C. H. van der Lecuw, Penningmeester; Mr. W.
M. van Lanschot; Mr. L. J. A. Trip; E. D. van Walrec.
Directeuren: Prof. Mr. F. de Vries; Prof. Dr. N. J. Polak;
Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart, Directeur-Secretaris.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN. COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.
Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.
Secretariaat: Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam,
Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No.
145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Economisch-Statistisch
Kwartalbericht 75 cents. Leden en donateurs ontvangen
het weekblad en het Kwartalbericht gratis en een reductie
op de verdere publicaties.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

10 JANUARI 1933.

De prolongatierente noteerde weder 1 pCt.; parti-
culier disconto ca. ¼ pCt. en callgeld ¼ pCt.

* * *

Blijkens den weekstaat van De Nederlandsche Bank
is de binnenlandsche credietgeving ingekrompen met
f 6,4 miljoen; de post binnenlandsche wissels nam
weliswaar met f 660.000 toe, maar de beleeningen
liepen met f 7,— miljoen terug. De post papier op
het buitenland bleef op gelijke hoogte; de diverse
rekeningen onder de activa der Bank daalden met
f 303.000.

De post munt en muntmateriaal vertoont een toe-
nemering van f 1,4 miljoen, welke vrijwel geheel is toe
te schrijven aan een vermeerdering van den voorraad
zilver.

Onder de passiva der Bank daalde de biljettencir-
culatie met f 26,3 miljoen. Daarentegen stegen de
saldi in rekening-courant met f 20,7 miljoen; het
tegoed van het Rijk vermeerderde met f 10,9 miljoen
en het totaal saldo van anderen met f 9,8 miljoen.
Het beschikbaar metaalsaldo blijkt met f 3,7 miljoen
te zijn vermeerderd; het dekkingspercentage bedraagt
nagenoeg 84 pCt. tegenover bijna 83 pCt. de vorige
week.

* * *

Op de wisselmarkt is het de afgelopen week rustig
gebleven. Het Pond heeft zich op het hoogere peil
gehandhaafd en kon zelfs nog iets verbeteren: 8.30½
— 8.33½. Dollars liepen aanvankelijk wat achteruit
— 2.4885—2.4845 — toen bekend werd, dat men in
Amerika weder kwesties had aangeroerd, die de

waardevastheid van den Dollar in gevaar zouden kun-
nen brengen; zij konden zich echter spoedig weder
herstellen, slot: 2.4878. In Londen werd de Dollar
op ca. 3.34 vastgehouden. Marken zetten hunne daling
voort; van 59.22 kwamen zij op 59.07. Fransche
Francs liepen van 9.71¼ op 9.70¾ terug. Belga's
veranderden slechts weinig: 34.47½. Zwitsersche
Francs waren eerder gezocht: 47.87½—47.91. Lires
nog steeds ca. 12.74. Ook Peseta's veranderden niet:
20.32½. De koersen der Noordelijke landen veran-
derden maar weinig; Kopenhagen 43.20, Oslo 42.90,
Stockholm 45.35, Finsche Marken 3.65. Canadeesche
Dollars 2.21. T. T. Batavia is lager en op 100 te koop.
Zuid-Afrikaansche Ponden waren op 8.70 te krijgen.

Op de termijnmarkt deden een- en drie-maands
Ponden ¼ en ⅞ c. disagio; Termijndollars 30 en 65
punten déport. Ook waren er omzetten in Fransche
Francs op termijn, die ⅞ en 1¼ c. disagio deden.

In gouden baren vielen flinke omzetten te noteer-
en; er werd voor f 1.648,50 gedaan. Ook schijnt er
weer wat vraag naar Eagles te komen: 2.49¼. So-
vereigns noteeren 12.09.

LONDEN, 9 JANUARI 1933.

De eerste week van het nieuwe jaar opende, zoo-
als te voorzien was, in verband met de zeer belang-
rijke bedragen, die teusslotte nog voor het einde van
het jaar van de Bank van Engeland waren geleend,
in een grooten geldovervloed, die een onmiddellijken
terugkeer tot lage prijzen voor geld, behalve van de
„Clearing Banks", tengevolge had. Nadat in het
midden der week de terugbetalingen aan de Bank
waren begonnen en tot en met Dinsdag steeds groo-
tere proporties zullen aannemen, zal deze geldruimte
binnen meer natuurlijke grenzen worden terugge-
drongen. Sommigen verwachten, dat de markt zich
niet gemakkelijk of niet geheel van de schuld aan de
Bank zal kunnen ontdoen, maar de saldi der „Clear-
ing Banks" zijn zoo ruim, dat die vrees wel niet be-
waarheid zal worden. Gemakkelijk geld zal nog wel
twee à drie weken aanhouden, om dan langzamerhand
onder den invloed van het invorderen van verschil-
lende belastingen beter bruikbaar te worden.

Tijdelijk was dientengevolge disconto in de afge-
loopen week flauw, trok weder iets aan, toen bleek,
dat de groote aankopen van de Banken, die alge-
meen werden verwacht, maar van matigen omvang
bleken te zijn. Toch was de eerste impuls tot een laag
niveau nog krachtig genoeg, om de inschrijvingen
op Vrijdag tot iets onder ⅞ pCt. te drukken.

Drie-maands bankaccepten noteeren nu ⅞ à ⅞ c.
pCt., terwijl schatkistpromessen ⅞ à ⅞ c. ge-
noemd worden.

Deviezen toonen betrekkelijk kleine fluctuaties
met veel geringeren omzet. Sterling was verleden week
vast gestemd en werd officieel teruggehouden van
een sterke rizing, die men hier nog steeds niet
wenschelijk acht. Dollars sloten 3.34¾, Guldens 8.33
— 8.34.

JAVASUIKER-PROBLEMEN.

De Javasuiker-cultuur zit in een hoek, waar zware slagen vallen. Zij, die bewondering hebben voor het schitterende bedrijf, in lange jaren van harden arbeid onder wetenschappelijke leiding georganiseerd, zien met bloedend hart, hoe het te gronde wordt gedreven door domheidsmachten, die tegenwoordig het maatschappelijk leven beheerschen. Tegen het waanzinnige verlangen van vele Regeeringen, om haar volken eigen suiker te laten eten tot welken prijs dan ook, baten geen wetenschap, gunstige natuurlijke omstandigheden, energie en organisatie.

Waar het voornaamste afzetgebied van Nederlandsch-Indië, Britsch-Indië, tracht „self-supporting” te worden, waardoor een klein aantal suikerfabrikanten gemakkelijk schatten zullen kunnen verdienen aan de arme bevolking, moet Java een groot deel van zijn uitvoer elders onderbrengen, wat vrijwel onmogelijk is, of een deel van de zeer goede industrie prijsgeven. Japan is als afnemer van Javasuiker reeds afgevalen, omdat men daar dure Formosa-suiker prefereert, en China zal een onberekenbaar koper blijven, zoolang de daar heerschende chaos geen plaats heeft gemaakt voor orde en rust.

Deze harde feiten moet men steeds voor oogen houden, als men denkt over de positie van de Javasuiker in den wereldhandel en men kan de hoop laten varen, dat in dezen toestand spoedig verandering komen zal, omdat het streven naar autarkie ongebreideld wordt voortgezet, ondanks schoone woorden en fraaie plannen voor een economische wereldconferentie.

Men heeft de moeilijkheden van de typische suikeruitvoerlanden Cuba en Java trachten te overwinnen door de Chadbourne-overeenkomst, gesloten door de beide genoemde gebieden met Duitschland, Tsjecho-Slowakije, Polen, Hongarije en België. Het principiële bezwaar tegen deze overeenkomst was, dat de importlanden er buiten bleven, waardoor dus de uitbreiding van riet- en bietproductie in beschermde landen niet werd tegengehouden. Men mocht dus aannemen, dat bij eenigszins gunstige omstandigheden de importeerende landen de eigen productie zouden gaan vergrooten, waardoor de vraag op de wereldmarkt in zou krimpen ten nadeele van de landen, die overschotten produceeren. Bovendien had de medewerking van de Europeesche exportlanden weinig waarde, want daar beschikten over een beschermd afzetgebied binnen de landsgrenzen, lag het voor de hand, dat ze ook zonder een of andere conventie in zouden krimpen; de uitvoer leverde immers onder de heerschende omstandigheden groote verliezen op. De gunstigste positie kon men in die landen bereiken door zoo weinig mogelijk uit te voeren, door de productie dus ongeveer gelijk te houden aan de consumptie. Autarkie in den zuiversten vorm! Daar waar het productie-apparaat te groot was voor dit beperkte doel, was uitvoer alleen mogelijk door het bestaan van een uitvoerprijs of door het extra belasten van de verbruikers door een hoog invoerrecht. Zeer juist merkte eenige weken geleden, volgens het Alg. Handelsblad van 15 December 1932, de heer Emil Lustig, Directeur van de Centrale der coöperatieve verbruikersorganisaties in Tsjecho-Slowakije op, dat de uitvoer van suiker voor zijn land een op den duur ondragelijke last voor de schatkist en voor de verbruikers werd. De suiker wordt toch door bescherming op 170 kr. per 100 KG. gehouden, terwijl voor den uitvoer 56 à 60 kr. worden berekend. Op deze wijze wordt ten laste van de verbruikers een winst gefokt van 850 miljoen kronen, die ruim voldoende is om de exportverliezen te dekken. Niet alleen in Tsjecho-Slowakije wordt de consument zoo uitgezogen ten bate van een nijverheid, die zonder steun een economische non-valeur zou blijken te zijn.

Men heeft vaak bestreden, dat ook zonder het Chadbourne plan de vijf Europeesche deelnemers in-

INHOUD:

Blz.

JAVASUIKER-PROBLEMEN door <i>Th. Lighthart</i>	22
Javasuiker en de crisis III door <i>A. W. Volz</i>	23
De Duitsch-Nederlandsche deviezen-overeenkomst door <i>A. A. van Sandick</i>	24
De Indische middelen over September 1932	26

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:

Britsch-Indisch zelfbestuur en financieële waarborgen door <i>Prof. P. Geyl</i>	28
De betrekkingen tusschen banken en industrie in België door <i>Dr. Robert J. Lemoine</i>	29

AANTEKENINGEN:

De koffiemarkt in 1932	32
Statistiek betreffende de hypotheekrente in Nederland	33
Wereldproductie en wereldverbruik van cacao in 1932	34

MAANDOIJFERS:

Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	34
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	34
Overzicht van de Indische middelen	34

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN

Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	35—40
---	-------

gekrompen zouden hebben; de ontwikkeling van de productie heeft echter geleerd, dat twijfel hier ongegrond was. Thans toch is reeds zoover beperkt, dat de export-quota welke zijn vastgesteld, door de Europeesche landen niet gehaald kunnen worden, zoodat het voor de hand ligt te concludeeren, dat de overeenkomst niet de aanleiding tot de beperking was, doch wel de slechte prijs op de wereldmarkt.

Hoe het zij, Chadbourne heeft niets uitgewerkt en Java is niet geholpen. Het is dus goed zich te herinneren, dat de Nederlandsch-Indische Regeering tot beperking van den uitvoer volgens het Chadbourne plan gedwongen heeft, ondanks het hevig verzet van een belangrijke minderheid onder de cultuur-ondernemingen op gronden, die juist gebleken zijn. Op de Regeering drukt dus een zware verantwoordelijkheid en het is waarschijnlijk, dat aan verschillende bedrijven noodeloos groote schade is toegebracht.

Had men op Java dan niet moeten beperken? Deze vraag wordt vaak gesteld, doch ze is overbodig, want men zou op Java ook zonder dwang hebben beperkt. Allereerst zouden alle tegalan-gronden zijn afgevalen, daarna de duurwerkende fabrieken en zoo zou waarschijnlijk een inkrimping zijn tot stand gekomen, die niet belangrijk van de gedwongene zou zijn afgeweken, maar logischer zou zijn gevormd. De groote combinaties, die zoo ernstig regeeringsdwang hebben gepropageerd, wisten natuurlijk heel goed, dat zij complexen beplant hadden, die voor verdere bewerking niet in aanmerking kwamen; zij voelden, dat ze voor de noodzakelijkheid stonden te beperken. In sommige gevallen had de restrictie voor deze concerns dan ook een voordeeligen invloed op den kostprijs, doordat zeer slecht produceerende gronden, die alleen bij hooge prijzen rendabel zijn, uitvielen. Dit is wel het beste bewijs, dat inkrimping niet zou zijn uitgebleven.

Was het onder die omstandigheden verantwoord er bij de Regeering op aan te dringen om ondernemingen, die uitsluitend op prima sawah-gronden plachten te planten te dwingen hun kostprijs door beperking te verhoogen? Dit is moeilijk in te zien, en nog moeilijker is het te begrijpen, hoe de Nederlandsch-Indische Regeering het economisch heeft kunnen verantwoorden aan den aandrang toe te geven.

* * *

De eerste stap op den weg der inneming van hoogere machten in het beleid van de eens zoo zelfbewuste suikercultuur werd gedaan; hierop is thans een tweede gevolgd. De verkoop van het grootste deel van de Javasuiker was sinds 1918 in handen van de VJP. (Vereenigde Javasuiker Producenten). Dit

lichaam heeft zijn taak over het algemeen goed verricht, de laatste jaren echter heeft het eenige fouten gemaakt, die noodlottige gevolgen hebben gehad. Men kan het verwijten, dat het zijn macht is gaan overschatten, waardoor het is bezweken voor de verleiding om pogingen te doen de markt te beïnvloeden, in plaats van de markt te volgen. Daardoor is er stagnatie gekomen in de verkoopen en de voorraden hebben zich ver boven het noodwendige opgestapeld. Dit is jammer; maar mocht men deze fouten in een tijd, waarin zoo ontelbaar veel fouten op economisch gebied worden gemaakt, zoo hoog aanslaan, dat men er de heele organisatie voor in den grond wilde boren? Natuurlijk niet; de geesten zijn echter door de vele moeilijkheden blijkbaar tot het uiterste gespannen; verschil van meening leidde tot ruzie, ruzie tot afscheiding en zoo dreigde de centrale verkoop-organisatie uiteen te zullen vallen, wat groote nadeelen voor de suikercultuur tengevolge zou hebben gehad. Er stonden twee partijen fel tegenover elkaar, toenadering bleek onmogelijk en de strijdenden wendden zich tot de Nederlandsch-Indische Regeering met het verzoek om in te grijpen. Het is diep betreurenswaardig, dat het zoover komen moest en de groote suikercultuurleiders hebben zich hier wel heel klein aan den volke vertoond. Ze hadden moeten begrijpen, dat alles wat „tegen de suiker” is, zich in zou spannen om de gehate cultuur te benadeelen en ze hadden moeten overwegen, dat het zeer, zeer gevaarlijk is de Regeering een macht in handen te leggen, die later wel eens ten nadeele van het Westersche bedrijf gebruikt zou kunnen worden. Men kan er niet op rekenen, dat steeds te Buitenzorg het bestuur in de handen zal liggen van iemand, die sympathiek staat tegenover de groote cultures, — de geschiedenis leert wel anders.

De droeve periode, die de suikercultuur doorleefde, zal zonder twijfel nog lang naklinken in de algemeene beschouwingen van den Volksraad en vandaar ongewenschten weerklank vinden in de Tweede Kamer.

De NIVAS (Nederlandsch-Indische vereeniging tot afzet van suiker) is thans, zooals door de dagbladen algemeen is bekend gemaakt, gevormd. Zij zal alle verkoopen, afleveringen, opbrengsten etc. regelen. Hoe alles precies behandeld worden zal is nog niet geheel duidelijk, en dat doet hier ook weinig ter zake. Men weet echter, dat de NIVAS is opgericht door de gezamenlijke producenten, dat ze nadat de Statuten zullen zijn goedgekeurd, door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië zal worden aangewezen als eenig lichaam voor den afzet van alle suiker in Nederlandsch-Indië met uitzondering van die, welke op inlandsche wijze is bereid. In de leiding van de Vereeniging zullen, behalve producenten, een Directielid van de Javasche Bank en twee Regeerings-gemachtigden zitting hebben, welke laatsten recht van veto krijgen.

De suikercultuur is dus geen baas meer in eigen huis, want in laatste instantie beslist de Regeering over den prijs, waartoe verkocht mag worden. Men neemt dit in suikerkringen niet ernstig, omdat men verwacht, dat de Regeeringsgemachtigden geen veto uit zullen durven spreken, daar ze van den ingewikkelden goederenhandel niets afweten. Het is te hopen, dat deze optimistische kijk op de situatie juist zal blijken te zijn; het lijkt anders een groot gevaar, dat over den verkoop buitenstaanders mee te spreken zullen hebben, die de kennis om te oordeelen missen. De handel in de groote speculatieve wereldproducten is ingewikkeld en moeilijk. Het is zeer wel mogelijk, dat de bestuursleden, die nimmer dien handel dreven dat niet kunnen inzien en dan loopt men de kans, dat ze zullen drijven in een richting, die verkeerd is. Het is moeilijk in te zien, dat er een voordeel aan verbonden is de hoogste decisie in handen te geven van iemand, die niet op de hoogte kan zijn.

Er is nog een bezwaar, waarover zoover bekend in den Volksraad niet is gesproken. Bij de beslissing of men wil verkoopen spelen weleens andere factoren dan alleen prijs een rol, men kan bijv. door gebrek aan liquiditeit gedwongen zijn in het belang van zijn bedrijf spoediger af te doen dan men onder andere omstandigheden zou wenschen. Dit is een gevaar voor hen, die tegen hun zin tot deelname aan de NIVAS zijn gedwongen. Gaat men vrijwillig in een organisatie mee, dan kan men vooruit overwegen, dat men een deel van zijn vrijheid prijsgeeft en welke bezwaren dit eventueel kan hebben.

De NIVAS is gevestigd te Soerabaya. Hiertegen zijn door de producenten bezwaren te berde gebracht. Men wenschte de leiding van den verkoop in Nederland te houden. Het is goed, dat de Regeering voor deze oppositie niet bezweken is, want waar de Nederlandsche maatschappijen in den regel bekwame vertegenwoordigers in de Oost hebben, heeft het geen zin het beleid te centraliseeren in Nederland, waar verschillende Directies van Indië vervreemd zijn en bovendien door zoovele zaken in beslag genomen worden, dat ze onmogelijk nauwkeurig kunnen volgen, wat daarginds geschiedt.

Voor de eigenaren van suikerfabrieken, die thans gedwongen worden te verkoopen, wanneer ze wenschen aan te houden en om aan te houden, wanneer ze willen spuien, is de positie niet aangenaam. Ze mogen hopen, dat de suikerhandel weer eens omvangrijker zal worden, dan kunnen ze door posities te nemen op verschillende termijnmarkten trachten te „hedgen” tegenover hun voorraden of terug te koopen als ze meenen, dat te vroeg verkocht is en zodoende toch een „eigen politiek” voeren.

De NIVAS is opgericht tot 31. Maart 1936 en ze zal zich voorloopig alleen bepalen tot de afwikkeling van de oude voorraden en den verkoop van oogst 1933. Laten de suikerproducenten trachten om in de ruim drie jaren, die hun gegeven zijn, vrede te stichten in hun gelederen, opdat ze gezamenlijk hun belangen weer in de hand kunnen nemen zonder hulp en zonder leiding van de Regeering. Het is waarschijnlijk, dat de suikerafzet in deze dwaze wereld nog vele jaren op moeilijkheden zal stuiten en dat de Java-productie voor goed zal moeten worden ingekrompen. Men zal dus tot een krachtige vereeniging moeten komen, die de leiding kan nemen in de reorganisatie, die noodzakelijk lijkt en die zware offers zal eischen. Men sceppe deze Vereeniging zonder de Regeering, zonder den Volksraad en als er vuile wasch is, reinige men die binnenshuis.

Zooals de omstandigheden waren, leek de oprichting van de NIVAS onvermijdelijk. Dat de suikerheeren nu algemeen ontevreden zijn, mogen ze beschouwen als een rechtmatige straf voor hun onsympathiek gemis aan redelijke samenwerking. Ware de wil tot coöperatie er geweest, dan zou de weg naar dit doel gevonden zijn, zij het ook ten koste van eenige opofferingen van alle belanghebbenden.

TH. L.

JAVASUIKER EN DE CRISIS.

III. ¹⁾

De nieuwe verkooporganisatie.

Zoo is dan eindelijk op den laatsten dag van het oude jaar te Batavia opgericht de „Nederlandsch-Indische Vereeniging voor den afzet van Suiker” met zetel te Soerabaya, nadat den dag tevoren de bepalingen daarvoor door eene ordonnantie der Nederlandsch-Indische Regeering waren afgekondigd.

De taak der Regeering, wier hulp i.d.t. door leden van de Vereenigde Java Suiker Producenten, die het onderling over de voortzetting dezer vereeniging na 31 December jl. niet eens konden worden, werd inge-

¹⁾ De eerste twee artikelen zijn verschenen in E.-S. B. van 10 Aug. en 23 Sept. 1932.

roepen, was niet gemakkelijk en tot het laatste oogenblik kwamen de wenschen der in twee partijen verdeelde suikerproducenten met elkaar in botsing, hetgeen nog in de jongste verhandelingen in den Volksraad tot uitdrukking kwam. Ook in de dagbladen werd tegen het z.g. plan Jongejan, dat het standpunt van het vroegere V.I.S.P.-bestuur omvatte, tot het laatste toe krachtige oppositie gevoerd en kort voor dat de besprekingen in den Volksraad begonnen, werd nog het plan Steuerwald gelanceerd, dat de verdeling van de Javasuikerfabrikanten in verschillende groepen beoogde, die gerechtigd zouden zijn afzonderlijk te verkoopen, mits niet beneden door een controlebureau vast te stellen minimum-prijzen, in tegenstelling tot het V.I.S.P.-plan, dat een verkoopmonopolie voor heel Java — dus een z.g. single seller — wenschte.

Na rijp beraad en na consultering van de deskundige exporteurs, was de Regeering echter tot de overtuiging gekomen, dat bij de tegenwoordige abnormale omstandigheden, waarin de suikermarkten verkeerden, alleen een single seller een ongemotiveerden verderen achteruitgang van de Javaprijzen zoude kunnen tegengaan en zoo heeft de Regeering zich dan ook bij haar voorstellen gebaseerd op het single seller idee, waaraan zij ook na indiening van het Steuerwaldplan bleef vasthouden. In de verschillende stadia der onderhandelingen werd steeds nauw voeling gehouden tusschen Buitenzorg en het Plein en hetgeen tenslotte door de N.-I. Regeering als ordonnantie werd uitgevaardigd mag een goed stuk werk genoemd worden.

Het is onmogelijk, bij dergelijke in het particuliere zakenleven diep ingrijpende maatregelen het alle daarbij betrokken partijen naar den zin te maken en de Regeering zal wel zeer ernstig overwogen hebben of de uitkomst van deze ordonnantie de onrechtvaardigheid wettigt, die in het ontnemen aan eigenaren van het beschikkingsrecht over den verkoop van hun product gelegen is. Het is dan ook niet de bedoeling hier af te keuren, dat vele zich onafhankelijk voelende eigenaren tot het laatste toe eene krachtige oppositie tegen het ontnemen hunner zelfstandigheid gevoerd hebben — dit is alleszins begrijpelijk —, maar abnormale tijden wettigen nu eenmaal abnormale maatregelen en in dit geval mag aangenomen worden, dat de noodzaak van een single seller van een objectief standpunt beschouwd zeer dringend was. Overigens heeft de Regeering op lofwaardige wijze hare bemoeienis met de nieuwe organisatie tot het strikt noodzakelijke beperkt en de wel eens geuite vrees, dat Regeeringsinmenging bij de particuliere suikercultuur blijvend zoude kunnen worden en ook andere motieven dan de wensch om eene verdere ineenstorting der Javasuikermarkt te beletten haar zouden kunnen beheerschen, lijkt ongegrond.

Dat deze ordonnantie, niettegenstaande het langdurige overleg met de partijen onderling, geen ideale overeenkomst tot stand gebracht heeft, behoeft niet te bevreemden, al is dit te betreuren. Men heeft bereikt, dat de Javamarkt niet door onderlinge concurrentie bij den verkoop gedemoraliseerd wordt, maar men heeft de gelegenheid laten voorbijgaan om een directen weldadigen invloed op de geheele wereldmarkt uit te oefenen door den overtolligen voorraad van de wereldmarkt te verwijderen. Hiervoor stonden, zooals reeds vroeger in deze kolommen aangeduid, verschillende wegen open, maar de betekenis van dezen maatregel werd door de producenten niet voldoende gewaardeerd. Toch had het blokkeeren op afdoende wijze en voor geruimen tijd van een groot quantum Javasuiker een grooten invloed op de wereldmarkt kunnen hebben en producenten waren dan voor de directe financiële nadeelen, die aan het blokkeeren verbonden zijn, door hogere verkoopprijzen van het verkoopbare product ruimschoots gecompenseerd geworden. Het ware beter geweest om dit zeer belangrijke

punt vóór de oprichting der vereeniging onder het oog te zien en te regelen.

Men mag zich dan ook afvragen, of deze uitkomst al de moeilijke onderhandelingen met de Regeering wel waard geweest is en of het niet veel eenvoudiger en zakelijker geweest ware, wanneer de producenten onderling overeengekomen waren, om met het oog op de critieke tijden, de oude V.I.S.P. nog eenige jaren voort te zetten, waarbij men dan de fabrieken van het Oei Tjong Ham concern en nog enkele onverzoenlijken er buiten had kunnen laten. Er werden weliswaar verschillende verwijten aan het adres der V.I.S.P. gericht, maar dat betrof betrekkelijk oude zonden en het was niet aan te nemen, dat het bestuur opnieuw in dezelfde fouten zoude vervallen, zooals ook in den laatsten tijd de samenwerking en het wederzijdsch overleg tusschen V.I.S.P.-leiding en exporteurs niet meer veel te wenschen overliet.

Voor het toekomstig succes der nieuwe vereeniging zal veel er van afhangen of zij de noodzakelijkheid van dit overleg tusschen producenten en exporteurs, gebaseerd op wederzijdsch vertrouwen, voldoende inziet. Waar echter de laatste leider der V.I.S.P. te Amsterdam aan de N.I.V.A.S. verbonden blijft, mag wel aangenomen worden, dat ook in het vervolg dit overleg zal worden gepleegd en zoo mogelijk verder zal worden uitgebreid.

In elk geval is het thans de taak van allen, die het wel meenen met de suikercultuur op Java, aan de nieuwe vereeniging hun vollen steun te verleenen ten einde de eens zoo bloeiende Javasuikerindustrie zoo goed mogelijk door deze crisis heen te helpen.

Op de samenstelling en de meest belangrijke bepalingen van de N.I.V.A.S. zal te dezer plaatse spoedig nog nader worden ingegaan.

A. V.

DE DUITSCH-NEDERLANDSCHE DEVIEZEN- OVEREENKOMST.

De hierboven bedoelde, op 10 dezer in werking getreden, overeenkomst, waarbij een regeling is getroffen voor de betaling van vorderingen, voortspruitende uit het goederenverkeer tusschen Duitschland en Nederland, is vastgesteld in een op 31 December 1932 geteekend protocol, waarvan de officiële Nederlandse vertaling als volgt luidt:

De Nederlandsche en de Deutsche regeering zijn om de betalingen in het goederenverkeer te vergemakkelijken het volgende overeengekomen:

Deutsche firma's, welke in het bezit zijn van een algemeene deviezenvergunning overeenkomstig de Deutsche voorschriften en die binnen het kader van haar tot nog toe bestaande handelsbedrijf goederen uit Nederland betrekken, kunnen voor zoover de haar volgens de Deutsche voorschriften maandelijks verstrekte bedragen tot betaling van deze goederen niet toereikend zijn, de daarboven verschuldigde bedragen in rijksmarken voor rekening van de Nederlandsche schuldeischers op een ten behoeve van de Nederlandsche Bank bij de Rijksbank te openen bijzondere rekening storten.

In Nederland gevestigde firma's, aan welke voor de invordering en voor de overmaking van de door de Deutsche firma's uit hoofde van goederenleveranties verschuldigde bedragen een algemeene deviezenvergunning overeenkomstig de Deutsche voorschriften is toegewezen, kunnen de bedragen, waarover zij volgens de Deutsche voorschriften niet kunnen beschikken, op de genoemde bijzondere rekening van de Nederlandsche Bank bij de Rijksbank in rijksmarken storten.

De Nederlandsche Bank kan te allen tijde over de op deze bijzondere rekening gestorte bedragen beschikken voor de betaling van goederen, welke door Duitschland naar Nederland zijn uitgevoerd, alsmede voor het doen van betalingen in Duitschland volgens de tusschen de beide circulatiebanken overeengekomen voorwaarden. Door dit protocol worden de reeds toegewezen vergunningen tot rechtstreeksche verrekening niet aangetast.

Met toestemming van de bevoegde instanties kan ook in de toekomst voor rechtstreeksche verrekeningen tusschen Nederlandsche en Deutsche firma's vergunning worden ver-

leend. De beide partijen zijn het er over eens, dat in het gemeenschappelijk belang de in dit protocol neergelegde regeling de normale betaling van den Nederlandschen invoer in deviezen overeenkomstig de Deutsche wettelijke bepalingen niet zal mogen verminderen. De Nederlandsche Bank kan ook na afloop van dit protocol over het op de genoemde bijzondere rekening aanwezige saldo beschikken tot het uitgeput is.

De beide partijen zijn van oordeel, dat de faciliteiten, welke uit dit protocol, vergeleken met de algemeene deviezenbepalingen, voor den uitvoer van Nederland naar Duitschland voortvloeien, niet tot een aanmerkelijke wijziging van de bestaande verhouding tusschen den uitvoer uit Nederland naar Duitschland en de Deutsche uitvoer naar Nederland mogen leiden. Mocht dit toch het geval zijn, dan zal dit protocol onverwijld door de beide partijen opnieuw aan een onderzoek worden onderworpen. Dit protocol treedt in werking tien dagen na de onderteekening en geldt tot 31 Maart 1933. Wanneer een der beide partijen veertien dagen voor dien datum het protocol niet heeft opgezegd, wordt het stilzwijgend voor onbepaalden tijd verlengd. In dat geval kan het op den eersten en vijftienden van elke maand worden opgezegd, waarna het op den 15den of op den laatsten dag van dezelfde maand ophoudt te gelden. Mochten gedurende de toepassing van dit protocol bezwaren rijzen, dan zullen beide partijen terstond met elkaar in verbinding treden.

Deze overeenkomst beoogt niet meer dan de mogelijkheid te scheppen, om de bedragen, die onze exporteurs, uit hoofde van goederenleveranties aan Duitschland, op grond van de Deutsche Devisenverordnungen, niet in guldens (of andere valuta behalve Marken), maar in Marken betaald zouden krijgen, via de Reichsbank en De Nederlandsche Bank, toch in guldens binnen te krijgen.

Niet alle Marken kunnen op deze wijze worden gerealiseerd, maar blijkens de overeenkomst alleen die, welke de Deutsche importeur, die een „algemeine Devisengenehmigung” heeft, zou hebben doen crediteren op een z.g. „Sonderkonto”¹⁾ van zijn Nederlandschen leverancier, dat zijn dus diè bedragen, welke boven het maandelijksche Devisencontingent van den Duitschen importeur uitgaan en die Marken, welke de Nederlandsche exporteur, die een „algemeine Devisengenehmigung” heeft op zijn „Sonderkonto” zou gecrediteerd krijgen, d.w.z. diè bedragen, welke boven het Devisencontingent van den Nederlandschen exporteur uitgaan. (Het bleek in sommige gevallen practischer om de „Devisengenehmigung” aan den buitenlandschen exporteur te geven).

Het is niet uitgesloten, dat ook Deutsche en Nederlandsche firma's, die géén „algemeine Devisengenehmigung” hebben, van deze faciliteiten kunnen gebruik maken. Dit moet dan worden aangevraagd bij de Deutsche autoriteiten (waarschijnlijk bij de Devisenbewirtschaftungsstellen).

De boven weergegeven constructie was noodig, omdat men zich uiteraard moest baseeren op de door den Deutschen Rijkspresident afgekondigde Notverordnung inzake het deviezenverkeer, waarbij door Duitschland eenzijdig werd geregeld het betalingsverkeer met het buitenland, waarbij geen discriminatie is toegepast t.a.v. de verschillende landen.

De procedure is in eerste instantie precies gelijk aan die, welke tot nu toe werd gevolgd. Voor zoover de Nederlandsche exporteur op grond van de oude Devisenverordning geen recht heeft op directe betaling in guldens, heeft hij dit onder de nieuwe regeling evenmin. Wat Marken zouden zijn geworden, worden het ook thans. Maar het verschil is dit, dat hij thans een eenvoudiger weg krijgt aangewezen om deze Marken te realiseeren.

Mits hij zijn Deutschen afnemer hierom verzoekt,

¹⁾ De Markenbedragen, staande op „Sonderkonto” (gesperres Zwischenkonto) konden tot nu toe slechts worden gebruikt voor betalingen in het binnenland, na verkregen vergunning van het Reichswirtschaftsministerium, dan wel in valuta worden omgezet a conto van het deviezencontingent van de volgende maand.

kan hij de Marken gecrediteerd krijgen op een speciale rekening van De Nederlandsche Bank bij de Reichsbank te Berlijn, te zijnen gunste. In het protocol staat dat De Nederlandsche Bank te allen tijde over deze op hare rekening bij de Reichsbank gestorte bedragen kan beschikken: a) voor de betaling van goederen door Duitschland naar Nederland uitgevoerd en b) voor het doen van betalingen in Duitschland, volgens de tusschen de beide circulatiebanken overeengekomen voorwaarden.

De eerste mogelijkheid roept het beeld op van de deviezenclearing (via goederenclearing), waarom onze teleurgestelde exporteurs, deels uit zakelijke overwegingen, deels uit rancune vanwege de Deutsche handelspolitiek, luide hebben geroepen. Als deze Marken van De Nederlandsche Bank moeten worden gebruikt om er de goederen, die Duitschland naar ons land uitvoert, mede te betalen, zal het noodzakelijk zijn, dat Nederlandsche importeurs van Deutsche goederen, hetzij vrijwillig, hetzij onder dwang, hunne invoeren geheel of gedeeltelijk niet rechtstreeks (in Guldens) aan hunne Deutsche leveranciers betalen, maar deze betaling geheel of gedeeltelijk laten loopen over De Nederlandsche Bank, in dien zin, dat zij de verschuldigde guldens storten bij De Nederlandsche Bank en dat deze voor de betaling in Duitschland zorgt, onder aanwending van haar tegoed op speciale rekening bij de Reichsbank.

Dat Nederlandsche firma's, die uit Duitschland geïmporteerde goederen moeten betalen, er *vrijwillig* toe zouden overgaan deze betaling geheel of gedeeltelijk te doen via De Nederlandsche Bank, is onaanvaardbaar. De Nederlandsche Regeering zou er dus toe moeten besluiten de Nederlandsche importeurs van Deutsche goederen te dwingen de betaling te doen loopen via De Nederlandsche Bank. Het wil ons voorkomen, dat het protocol het inslaan van een dergelijken weg niet verbiedt, maar het spreekt wel vanzelf, dat, indien werd overgegaan tot een zoodanige eenzijdige clearing, dit terstond tot gevolg zou hebben, dat de overeenkomst door Duitschland zou worden opgezegd, daar een dergelijk ingrijpen zou ingaan tegen het in het protocol vastgelegde principe, dat deze overeenkomst niet tot gevolg mag hebben, dat een belangrijke wijziging wordt gebracht in de bestaande verhouding tusschen den uitvoer uit Nederland naar Duitschland en den uitvoer uit Duitschland naar Nederland, terwijl juist de bedoeling, althans het resultaat, van de gedwongen clearing moet zijn, dat een dergelijke wijziging wordt geforceerd. Dat onze Regeering niet dan in uiterste noodzaak zou wenschen over te gaan tot dergelijke maatregelen, is duidelijk gebleken bij de discussie over het op 2 Juni jl. in de Tweede Kamer aangenomen Deviezenclearingwetje.

Het feit, dat deze kwestie in het protocol niet is uitgewerkt, doet vermoeden, dat niet ernstig is overwogen de Marken van De Nederlandsche Bank op eenigszins geforceerde wijze te gebruiken voor de betaling van goederen, die door ons uit Duitschland worden ingevoerd.

Duidelijker nog blijkt dit uit de door het Departement van Economische Zaken en Arbeid op 4 Januari jl. gegeven toelichting op het protocol, waarin zelfs in het geheel niet wordt gesproken over de hierboven onder a) genoemde mogelijkheid om de Marken van De Nederlandsche Bank te gebruiken ter betaling van goederen, doch uitsluitend wordt gereleveerd de onder b) genoemde mogelijkheid, hierop neerkomende, dat De Nederlandsche Bank deze Marken gebruikt voor het doen van *speciale* betalingen, krachtens een bijzondere overeenkomst tusschen De Nederlandsche Bank en de Reichsbank, waaromtrent geen nadere mededeelingen zijn gedaan.

De toelichting is stilliger dan het protocol zelf, want hierin wordt zonder voorbehoud verklaard, dat De Nederlandsche Bank de op haar speciale rekening

bij de Reichsbank geboekte Marken zal realiseeren en de tegenwaarde in Guldens, onder aftrek van een kleine provisie, ter beschikking zal stellen van de Nederlandsche exporteurs, te wier gunste de stortingen bij de Reichsbank hebben plaats gehad, en wier namen en adressen haar door de Reichsbank zullen worden opgegeven. Na afloop van de overeenkomst zal De Nederlandsche Bank nog kunnen blijven beschikken over het restant harer Marken op speciale rekening, voor het doel in de overeenkomst aangegeven.

Onder deze regeling vallen, naar uit de bewoordingen van het protocol kan worden afgeleid, alleen toekomstige transacties, maar van deze faciliteiten kan geen gebruik worden gemaakt voor de afwikkeling van posten, die thans nog op Sonderkonto staan.

Hiernaast blijven de reeds toegewezen speciale vergunningen tot rechtstreeksche verrekening (compensatie) van kracht, en deze speciale vergunningen zullen ook in de toekomst kunnen worden gegeven.

* * *

De zaak is in wezen dus zeer eenvoudig. Bereikt is niet anders dan dat, dank zij het speciale débouché dat De Nederlandsche Bank heeft voor Marken, de exporteurs, voor zoover zij goederen in Duitsland kunnen invoeren en hiervoor koopers vinden, niet meer gehandicapt zullen zijn, doordat zij voor een deel zullen worden betaald in Marken op Sonderkonto.

Zoolang deze overeenkomst van kracht is (dit is tot 31 Maart a.s., doch zij kan stilzwijgend worden verlengd, maar met inachtneming van een opzeggings-termijn van een halve maand worden beëindigd) kunnen de Nederlandsche exporteurs dus ook de bedragen, die zij boven hun deviezencontingent of dat van hunne afnemers van Duitsland te vorderen hebben, via De Nederlandsche Bank in Guldens afgerekend krijgen.

De praktische beteekenis van deze regeling is misschien van geringeren omvang, dan wel eens wordt aangenomen. Op grond van de ervaring in den laatsten tijd opgedaan, lijkt het niet zeer waarschijnlijk, dat de bedragen, die op deze wijze in Guldens zullen worden omgezet, bijzonder groot zullen zijn. De invoeren in Duitsland zijn in het algemeen zoodanig ingekrompen, dat de deviezencontingenten niet meer in belangrijke mate worden overschreden. Wel is het mogelijk, dat tengevolge van het bestaan van deze regeling het onzen exporteurs wat gemakkelijker wordt gemaakt zaken met Duitsland te doen.

Een stijging van onzen export naar Duitsland uit dezen hoofde is echter reeds hierom minder waarschijnlijk, omdat, zooals ook uitdrukkelijk in het protocol is vastgelegd, de positie van ons land als exporteur naar Duitsland relatief niet gunstiger mag worden, maar dat ten aanzien van de verhouding tusschen invoer en uitvoer de status quo gehandhaafd moet blijven.

Verder mag ook niet uit het oog worden verloren, dat onze export weliswaar belemmerd wordt door de Deutsche valutabepalingen, doch eveneens door de Deutsche invoerbelemmeringen van verschillende aard, die onverminderd van kracht blijven. Tenslotte verandert deze nieuwe regeling natuurlijk niets aan het feit, dat Duitslands koopkracht veel geringer is geworden en reeds hierom een opleving van onzen export naar Duitsland voorloopig weinig waarschijnlijk is.

A. A. VAN SANDICK.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER SEPTEMBER 1932.

In de maand September bedroeg de opbrengst der landsmiddelen in totaal f 39.8 miljoen tegenover f 46.1 miljoen in dezelfde maand van het vorige jaar. Hierdoor is een totaal middelenopbrengst over de eerste negen maanden van 1932 ontstaan van f 319 miljoen, terwijl in de eerste negen maanden van 1931 f 382.1 miljoen werd ontvangen, een achteruitgang dus van f 63.1 miljoen.

De opbrengst der verschillende hoofdgroepen aan middelen in vergelijking tot de ramingen bedroeg in miljoenen guldens, respectievelijk:

Groep	1/12		9/12		Eerste negen maanden van			
	raming 1932	September 1932	September 1931	September 1930	1932	1932	1931	1930
Belastingen	26.8	21.9	22.4	28.4	240.8	164.7	179.2	217.9
Monopolies	6.2	4.—	5.3	6.—	55.4	37.7	47.5	57.7
Producten	5.4	2.—	3.—	4.8	48.5	19.8	38.—	51.3
Bedrijven	10.3	7.—	8.8	10.8	93.1	70.6	81.6	94.4
Div. midd.	4.1	4.8	6.6	9.3	36.7	26.2	35.8	43.1
	52.8	39.7	46.1	59.3	474.5	319.—	382.1	464.4

Bij beoordeeling van het achterblijven van het totaal der middelen t.o.v. de fractioneele jaarraming, moet in aanmerking worden genomen, dat verschillende middelen, in hoofdzaak de kohierbelastingen en de producten, sommige bedrijven en eenige middelen van de groep „Diversen” zoals winstaandeelen, mijnconcessies, enz. niet regelmatig over een jaar binnenvloeien, doch op onregelmatige wijze worden betaald.

De verschillen in de opbrengst tusschen de maanden September 1932 en September 1931 en tusschen de eerste negen maanden van 1932 en van 1931 worden bij de verschillende middelengroepen, in hoofdzaak door de navolgende afwijkingen veroorzaakt:

Belastingen.

Omschrijving	Opbrengst in miljoenen guldens den van 1932					
	Eerste negen maanden van			meer of minder dan 1931		
	September 1932	September 1931	September 1932	September 1931	September 1930	+ of —
Invoerrechten	3.8	4.7	34.9	42.3	58.7	— 7.4
Uitvoerrechten	0.17	0.3	2.—	3.3	6.9	— 1.3
Statistiekrecht	0.19	0.28	1.8	2.6	3.9	— 0.8
Accijnzen	3.3	2.8	27.7	27.8	32.9	— 0.1
Zegelrecht	1.5	0.6	7.8	7.2	9.2	+ 0.6
Overschr. recht	0.17	0.18	1.6	1.8	2.—	— 0.2
Slachtbelastingen	0.5	0.6	4.4	4.7	5.1	— 0.3
Totaal	9.6	9.5	80.2	89.7	118.7	— 9.5

Bij vergelijking van de opbrengst 1932 met die van 1931 dient er rekening mede te worden gehouden, dat ingaande 1 Januari 1932 de opcenten op de invoerrechten werden verhoogd van 10 tot 20 en ingaande 15 Juni 1932 van 20 tot 50 en voorts, dat vanaf 16 Maart 1932 de opcenten op den accijns op benzine 33½ (vanaf 1 Januari jl. 20) bedroegen.

De daling van de opbrengsten van in- en uitvoerrechten is niet alleen het gevolg van de prijsvermindering voor de in- en uitvoerproducten, doch wordt tevens, wat den invoer betreft, veroorzaakt door een kwantiteitsvermindering, gelijk kan blijken uit de hier volgende cijfers betreffende den in- en uitvoer van Indië.

Tijdvak	Gewicht in 1000 tonnen		Waarde in 1000 miljoen guldens	
	in 1000 tonnen	in 1000 tonnen	in 1000 miljoen guldens	in 1000 miljoen guldens
1e negen maanden '30	2.239	649	7.358	916
Idem '31	1.694	418	6.038	636
Idem '32	1.289	308	6.486	449

Een nadere uitsplitsing van de opbrengst der accijnzen leidt tot onderstaande groepeerings.

De kohierbelastingen bleven in de eerste negen maanden van 1932, zooals uit de hieronder opgenomen vergelijkende specificatie blijkt, met uitzondering van de personeele belasting, bij de opbrengst van de eerste negen maanden van 1931 ten achter.

Omschrijving	Opbrengst in miljoenen guldens					9/12 raming 1932
	September 1932	1931	Eerste 9 maanden van 1932	1931	1930	
Petroleum	0.8	0.9	8.3	8.6	9.3	} 30.4
Benzine	2.—	1.2	15.1	13.1	15.1	
Lucifers	0.38	0.6	3.7	5.5	7.6	
Gedistilleerd en bier	0.03	0.05	0.6	0.6	0.8	0.95
Tabak	0.011	0.008	0.075	0.062	0.071	0.075
Totaal	3.2	2.8	27.8	27.9	32.9	38.9

Omschrijving	Opbrengst in miljoenen guldens					9/12 raming 1932
	September 1932	1931	1930	1932	1931	
Personeele belasting	0.4	0.5	0.4	3.6	3.6	3.5
Inkomstenbelasting	3.4	4.3	4.2	29.—	32.2	35.2
Vennootschapsbelasting	2.6	3.4	7.6	12.—	13.9	22.7
Verponding	0.3	0.3	0.3	9.8	12.4	7.3
Landelijke inkomsten	4.1	4.—	4.—	20.2	23.1	26.7
Crisisheffing op het inkomen	1.4	—	—	6.1	—	—
Totaal	12.2	12.5	16.5	80.7	85.2	95.4

Bij de betaling der inkomstenbelasting is door de in 1932 ingevoerde wijziging van de vervaldagen (vermeerdering van het aantal termijnen) een belangrijke versnelling van het tempo ontstaan, waardoor de fractioneele opbrengstcijfers over 1932 niet meer vergelijkbaar zijn met die over 1931.

De eerste betalingen op de *Vermogensbelasting* vloeiden deze maand binnen, doch bedroegen nog slechts f 155.

De *landelijke inkomsten*, nader uitgesplitst, geven het volgende beeld:

Omschrijving	Opbrengst in miljoenen guldens				
	September 1932	1931	1930	1932	1931
Landr. Java en Madoera	3.7	3.7	3.5	18.3	21.7
Alle overige	0.4	0.3	0.5	1.9	1.4
Totaal	4.1	4.—	4.—	20.2	23.1

Uiteraard zijn voor de opbrengsten van de kohierbelastingen opgenomen de betaalde bedragen, waardoor de overeenstemming met de begrootingsrekening — waarin de zuivere opbrengst zal worden berekend — verloren gaat.

De *overige belastingen* brachten in de verslagmaand f 0.24 miljoen op tegen f 0.46 miljoen in dezelfde maand van 1931; de totaal-opbrengst over de eerste negen maanden van 1932 en 1931 bedroeg resp. f 3.8 miljoen en f 4.2 miljoen.

De geringere opbrengst in de maand September 1932 t.o.v. 1931 van f 0.22 miljoen vindt haar oorzaak voornamelijk in de mindere ontvangst, voortvloeiende uit het *recht van openbare verkooppingen* ten bedrage van f 0.21 miljoen.

Monopolies.

De *monopolies* brachten in de verslagmaand f 1.3 miljoen minder op dan in September 1931, terwijl de totaal-opbrengst in de eerste negen maanden van 1932 f 9.8 miljoen achterbleef bij die over dezelfde periode van 1931, welk verschil aldus kan worden gespecificeerd:

Omschrijving	In miljoenen guldens			Eerste 9 maanden van 1932 meer of minder dan 1931
	Opbrengst eerste 9 maanden van 1932	1931	1930	
Opium	13.5	19.8	26.8	— 6.3
Pandhuizen	13.6	16.4	19.6	— 2.8
Zout	10.7	11.4	11.3	— 0.7
Totaal	37.8	47.6	57.7	— 9.8

Producten.

De opbrengst van de *producten* bedroeg in September 1932 f 2 miljoen tegen f 3.— miljoen over dezelfde maand in 1931 of f 1 miljoen minder, terwijl de totaalopbrengst in de eerste negen maanden van

1932 f 18.2 miljoen achterbleef bij die over dezelfde periode van 1931.

Het verschil is aldus samengesteld:

Omschrijving	In miljoenen guldens			Eerste 9 maanden van 1932 meer of minder dan 1931
	Opbrengst eerste 9 maanden van 1932	1931	1930	
Kina en thee	0.3	0.3	0.5	—
Landscaoutchouc- bedrijf	1.—	1.7	2.9	— 0.7
Boschwezen	6.1	9.9	12.1	— 3.8
Goud en zilver	—	0.6	1.—	— 0.6
Bangkatin	7.4	17.5	23.6	— 10.1
Steenkolen	5.—	8.—	11.2	— 3.—
Totaal	19.8	38.—	51.3	— 18.2

Bedrijven.

De opbrengst voor de bedrijvengroep, verdeeld naar de diverse bedrijven, geeft in miljoenen guldens het volgende beeld:

Omschrijving	1/12		9/12		Eerste 9 maanden					
	1932	1932	1931	1930	1929	1932	1932	1931	1930	1929
Haven- wezen	1.3	0.7	0.6	0.8	0.9	11.5	10.8	10.5	11.9	11.9
Bagger- dienst	0.3	0.07	0.5	0.5	0.4	2.3	2.4	2.5	3.2	3.7
Waterkr.										
Electricit.	0.3	0.2	0.3	0.2	0.2	2.6	2.2	1.9	1.4	1.2
Lands- drukkerij	0.2	0.07	0.1	0.2	0.2	1.5	0.8	0.6	0.8	0.8
P.T.T.	2.6	2.1	2.4	2.5	2.6	23.6	19.4	21.9	23.8	23.6
S.S.	5.7	3.9	4.9	6.6	7.2	51.6	35.—	44.3	53.4	64.3
Totaal	10.3	7.0	8.8	10.8	11.5	93.1	70.6	81.7	94.5	105.3

De totaal-opbrengsten van de S.S. bleven in de eerste negen maanden van dit jaar f 9.2 miljoen bij die over de eerste negen maanden van het vorige jaar ten achter. Verdeeld naar de verschillende lijnen was dit verschil:

Java	7.9	millioenen
Sum. Westkust	0.7	„
Zuid-Sumatra	0.3	„
de Atjeh-tram	0.3	„

Diverse middelen.

De opbrengst van deze groep was in de eerste negen maanden van 1932 f 9.6 miljoen minder dan die in de overeenkomstige periode van 1931. Het achterblijven van de opbrengst over deze periode bij de fractioneele jaarraming met een bedrag van f 10.5 miljoen en bij dezelfde periode van 1931 met f 9.6 miljoen, vindt zijn oorzaak in het feit, dat verleden jaar was ontvangen f 2 miljoen aandeel in de winst van de N.V. „Gemeenschappelijke Mijnbouw Mij. Billiton” en f 1.4 miljoen aandeel in de winst van de Javasche Bank, op welke posten dit jaar geen betalingen plaats vonden en voorts door het achterblijven der middelenposten, mijnconcessies en afkoop heerendiensten, buitengewesten ten opzichte van het vorig jaar met resp. f 2.2 miljoen en f 1.5 miljoen.

De opbrengsten der Weeskamers en die voor het ijken van maten en gewichten gaven ten opzichte van de fractioneele jaarraming een gunstig verschil te zien van resp. f 0.23 en f 0.1 miljoen.

Schoolgelden brachten in de verslagmaand f 0.023 miljoen meer op dan in September 1931; in de eerste negen maanden van 1932 werd hierop ongeveer evenveel ontvangen als in dezelfde periode van 1931, nl. f 4.3 miljoen.

De opbrengsten van de andere tot deze groep behoorende middelen geven geen aanleiding tot bijzondere vermelding, met uitzondering van de baken- en loodsgelden, welke in de verslagmaand f 0.018 miljoen meer opbrachten dan in September 1931; in de eerste negen maanden van 1932 bedroegen de totaalopbrengsten echter f 0.22 miljoen minder dan in dezelfde periode van 1931.

Het algemeen verloop der landsmiddelen in het loopende jaar, in vergelijking met de drie voorafgaande jaren, moge blijken uit het volgende overzicht:

Maand	Opbrengst in miljoenen guldens							
	per maand				t/m. de maand			
	1929	1930	1931	1932	1929	1930	1931	1932
Januari	51.9	53.5	45.5	34.9	51.9	53.5	45.5	34.9
Februari	48.9	42.2	35.9	31.1	100.8	95.7	81.4	66.-
Maart	50.4	43.7	36.9	32.3	151.2	139.4	118.3	98.3
April	51.3	45.1	38.6	32.1	202.4	184.5	156.9	130.4
Mei	53.8	52.3	39.-	32.6	256.2	236.8	195.9	163.-
Juni	61.2	50.4	45.2	36.-	317.4	287.2	241.1	199.-
Juli	67.0	65.3	48.6	40.8	384.4	352.5	289.7	239.8
August	62.2	52.5	46.2	39.4	446.5	405.0	335.9	279.2
Sept.	62.4	59.3	46.1	39.8	508.9	464.3	382.1	319.-
October	71.6	57.2	41.4		580.4	521.5	423.5	
Novemb.	56.1	46.9	45.6		636.6	568.4	469.1	
Decemb.	72.2	63.1	49.2		708.7	631.5	518.3	

De voorloopige uitkomsten, globaal herleid naar de opstelling gevolgd in staat I van Bijlage A van de Financiële nota 1933, vertoonen het volgende beeld:

Landsontvangsten.

Tot en met 3e kwartaal 1932 (in miljoenen guldens):

	1/3 jaar- raming met 3e kwartaal	Voorloopige uitkomst tot en met 3e kwartaal	Verschil tusschen raming en uitkomst
Belastingen	241.-	164.5	- 76.5
Overschot monopolies	34.2	16.-	- 18.2
Overschot producten	6.-	- 6.-	- 12.-
Overschot bedrijven	21.5	9.-	- 12.5
Diversen	18.-	12.-	- 6.-
Totaal	320.7	195.5	125.2

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

BRITSC-INDISCH ZELFBESTUUR EN FINANCIËLE WAARBORGEN.

Prof. P. Geyl te Londen schrijft ons:

De derde Indische Ronde-Tafel-Conferentie is met Kerstmis afgelopen. Zij is een succes geweest. De regeringsbladen schrijven er hoogstemde artikelen over, alsof het Indische grondwetsvraagstuk zoo goed als opgelost was. Van radicalen en Labour-kant komen heel andere geluiden, maar ook daar erkent men toch — zoo de *Manchester Guardian*, zoo de *New Statesman* —, dat het veel beter gegaan is dan men verwacht had en dat er voor de toekomst nog hoop is. Betrekkelijk gesproken (en hoe kan men *in politicis* ooit anders dan betrekkelijk spreken?) is er dus geen twijfel aan: de Conferentie is een succes geweest.

Dat kon men van de vorige moeilijk zeggen. De eerste Conferentie, nu ruim twee jaar geleden, had het groote denkbeeld van federatie opgeleverd, waardoor de Indische Vorstenstaten aan een Indisch zelfbestuur mede zouden kunnen doen en aan het nieuwe regime den ballast verschaffen, dien het in Engelsche oogen noodig heeft. De practische bezwaren van elk uitgewerkt plan werden pas op de tweede Conferentie recht duidelijk en daar vertoonden zich bovendien door het verschijnen van Gandhi de tendenties en tegenstellingen, waarmee iedere poging in Indië zelf te worstelen zou hebben met veel dramatischer effect; en niet alleen dat, maar de „Nationale” regeering was nu ook gevormd, de conservatieve richting in Engeland kon zich veel machtiger doen gevoelen, en hoezeer men ook steeds de fictie trachtte in stand te houden, dat alle partijen eensgezind waren ten opzichte van het Indische vraagstuk, dat beteekende toch voor het minst, dat er onder de Indiërs allerlei vermoedens rezen omtrent verflauwden ijver bij de Engelsche regeering, omtrent verborgen belemmeringen, omtrent obstructief bedoelde aanmoediging van minderheden en in het bijzonder van de Mohammedanen.

Nadat de tweede Conferentie uitgegaan was, ontstond ten aanzien van de mogelijkheid tot verwezelijking van de federatie-gedachte ernstige twijfel.

De vorsten leken bekoeld. Het Congres in Indië werd buiten de wet gesteld. Gandhi met duizenden van zijn aanhangers opgesloten. Toen de Engelsche regeering aankondigde, dat de derde zitting der Conferentie een ander karakter zou dragen, dat er geen redenaarsvuurwerk zou worden afgestoken, maar door een kleiner gezelschap grondig werk op een vastomlijnde agenda verricht zou worden om haar in staat te stellen met een ontwerp voor het Britsche Parlement te komen, ging er een kreet op, dat de Conservatieven het nu volledig gewonnen hadden: de Conferentie verloor haar karakter van vrije uitwisseling van gedachten, de Indische gedelegeerden werden niet meer dan de deskundige adviseurs van een oppermachtige en eigenmachtige Britsche overheid. Als men zich dat alles herinnert, zal men begrijpen, waarom de uitslag van de Conferentie met zooveel opluchting en zelfs voldoening begroet wordt. Maar dat wil niet zeggen, dat alle moeilijkheden en gevaren nu uit den weg geruimd zijn.

Wat men op deze bijeenkomst gewonnen heeft, is voornamelijk een herstel van het vertrouwen bij de Indische Nationalisten (dat wil zeggen, de zoogenaamde Hindoe Liberalen, van wie Sir Tej Bahadur Sapru de bekendste figuur is, want de Congresp partij staat er nu natuurlijk geheel buiten) in de oprechtheid van de bedoelingen der Engelsche regeering. In de tusschenperiode werd vaak gevreesd (die vrees was ter tweede Conferentie opgekomen), dat de Engelsche regeering zelfbestuur in de provincies zou invoeren en dan door uitstel na uitstel het federatieplan laten wegwijnen, totdat de provincies onoverwinnelijke particularistische weerstanden zouden ontwikkeld hebben. Engeland zou dan in „het centrum” natuurlijk vast blijven zitten. Nu zijn die Indische Nationalisten weer overtuigd, dat het zelfs de Engelsche conservatieven — niet weliswaar de „diehards” als Churchill, maar de officiële leiders als Baldwin en den secretaris voor Indië Sir Samuel Hoare — meenens is met het plan om ook aan het centrum een overdracht van macht te bewerkstelligen. Dat resultaat wordt algemeen toegeschreven aan den indruk, dien Hoare op de Indische gedelegeerden gemaakt heeft. Ramsay MacDonald is nu ook, wat Indië betreft — één van zijn twee geliefkoosde gebieden: het andere is buitenlandsche politiek — op den achtergrond geraakt.

Men heeft het werk dus kunnen volbrengen, zonder dat er een bepaalde scheuring ingetreden is, en men kan dus tot het volgend stadium overgaan. D.w.z., dat de Britsche regeering nu een volledig ontwerp zal kunnen opstellen (dat is intusschen reeds grotendeels gebeurd), dat aan een commissie uit beide Huizen zal worden voorgelegd, welke commissie opnieuw met Indische gedelegeerden in overleg treden zal, vóór het Parlement uitgenoodigd worden zal de nieuwe constitutie te bekrachtigen. Dat is een groot ding. Maar met alle waardeering voor de oprechtheid van Hoare's bedoelingen, hebben Sapru en zijn geestverwanten toch tegen wat nu voorloopig vastgesteld is enkele zeer ernstige bezwaren, en dat verzwakt opnieuw hun positie tegenover hun radicalere landgenooten, tegenover de in Indië zoo machtige Congresp partij, en dat laat dus tevens de vooruitzichten van de uitvoering in Indië — en daar komt het toch op aan — nog steeds twijfelachtig.

In de eerste plaats verdriet het deze „samenwerkende Nationalisten (zooals men hen ter onderscheiding van Gandhi c.s. noemen kan), dat de Engelsche regeering toezegging van zelfbestuur aan het centrum afhankelijk houdt van federatie met de Vorstenstaten, want de vorsten, die in 1930 zulke verwachtingen wecten, houden nu hun definitief toetreden nog altijd door in reserve. De Engelsche regeering spoort hen aan; zij verklaart, dat het toetreden van de helft voor haar genoeg zal zijn. Maar de vorsten hopen nog op ruimer vertegenwoordiging in het wetgevend

lichaam, op uitdrukkelijker erkenning van zekere van hun hoogheidsrechten. Toch is er hier wel degelijk een stap vooruitgeschied, vooral door het uitwerken van een plan voor de federale financiën, waarbij bijdragen van de Vorstenstaten verkregen zullen worden, zonder dat zij aan rechtstreeksche belasting door het nieuwe wetgevende lichaam onderworpen worden. Er bestaat gegronde hoop, dat een voldoende aantal vorsten in de eerstvolgende maanden zal toetreden. Maar — gebeurt dat niet, dan heeft de Engelsche regeering zich slechts tot het voor de Hindoe Liberalen zoo onvoldoende, ja op zichzelf aanstootelijke zelfbestuur in de provincies verplicht.

Erger intusschen zijn de „waarborgen”, die onder aandrang van de regeering tegen het verzet van Sapru en de zijnen in het ontwerp vastgelegd zijn, en daaronder zijn voor hen de financiële waarborgen het onaannemelijkst. Niet zoozeer de instelling van een reserve-bank, ofschoon de daaraan verbonden voorwaarden van voorafgaande financiële saneering achterdochtigen doen vreezen, dat de bedoeling slechts is de invoering van zelfbestuur aan het centrum op te houden; ook de grondwettelijke voorschriften omtrent schulden en pensioenen wil men zich wel laten welgevalen. Maar dat de Onderkoning een „bijzondere verantwoordelijkheid” zal dragen „om eenigerlei bedreiging van Indië's financiële stabiliteit of crediet tegen te gaan”, dat heeft de bereidwilligheid van de samenwerkende Nationalisten om verder mee te gaan tot het uiterste gespannen. De Onderkoning zal in het ontworpen federaal bestuur (gelijk de gouverneurs in de ontworpen zelfbesturende provincies tot bescherming van minderheden) reeds bijzondere bevoegdheden hebben ten opzichte van leger en buitenlandsch beleid; dat wordt door gematigde Indische Nationalisten aanvaard als voorloopig onvermijdelijk. Maar als daar nu een zoo vage en dus mogelijk veel omvattende bepaling voor financiële noodmaatregelen bijkomt, wat blijkt er dan — zoo klagen zij — van de realiteit van dat zelfbestuur aan het centrum over?

De *Times*, die als trouw regeeringsorgaan deze dingen zoo rooskleurig mogelijk voorstelt, beweerde, dat de Indische gedelegeerden diep onder den indruk waren van wat hun in een bespreking met City-magnaten over de noodzaak van deze waarborg voor Indië's crediet werd voorgehouden. Het schijnt wel een feit te zijn, dat de Engelsche regeering niet zoozeer uit eigen aandrang als wel onder pressie van de City aan haar eisch in dezen heeft vastgehouden. Maar dat de Indische gedelegeerden met veel genoegen toegelusterd hebben toen de bankiers hun vertelden, dat zij en de geldbeleggers geen vertrouwen in het financieel beleid van een zelfbesturend Indië stellen konden, is toch niet heel waarschijnlijk.

Sapru en zijn naaste geestverwanten hebben tot deze beperking van de vrijmachtigheid der nieuw te vormen Indische regeering hun toestemming niet willen geven en dit gebrek aan overeenkomst is het zwakste punt in het resultaat van de derde Conferentie. In alle kritiek op de regeeringspolitiek komt dit voorop. Maar gelijk gezegd, de Hindoe Liberalen hebben toch het tafellaken tusschen zich en de regeering niet doorgesneden. Hun afkeuring van dit punt doet hen toch niet wanhopen aan het ontwerp, waarmee de regeering nu vrij spoedig voor den dag moet komen. Maar het maakt hun stemming toch heel wat minder vurig, en het geeft natuurlijk vrij spel aan de aanvallen der Congressisten. Toch moeten, als het eindelijk tot uitvoering komt, de beste elementen van die laatste meedoen, of de constitutie zal meteen ineenstorten. Hoe meer van harte dat meedoen gaat, des te beter staan de kansen, dat zij een succes wordt. Is het verstandig geweest om die hartelijke overeenstemming van tevoren reeds zoo te bemoeilijken ter wille van een „waarborg”, die er toch maar een op papier kan blijken.

Wat de doctrinaire-nationalistische stemming ten opzichte van Engeland is, de stemming die, als de overdracht onder de nieuwe constitutie in een slechtgezinde atmosfeer geschiedt, meteen met de Congressmassa aan de macht kan komen in een federaal wetgevend lichaam, blijkt juist dezer dagen uit de bezwaren, die in het tegenwoordig wetgevend lichaam tegen de ratificatie van het verdrag van Ottawa te berde zijn gebracht. Die ratificatie heeft haar beslag gekregen, al betreurde de meerderheid, dat Engeland geen invoerrecht op Amerikaansche katoen heeft willen leggen. Maar de minderheid zag in heel het verdrag niets dan boozen Engelschen toeleg om protectie ten bate van Indië onmogelijk te maken en Indië's tariefpolitiek aan Engeland's belang ondergeschikt te maken. Het ongeluk is, dat zulke wilde taal de City achterdochtig maakt; terwijl de voorwaarden, waarmee de City zich dan tracht te beveiligen de groep, die zulke taal uitslaat, in de oogen van het Indische publiek in het gelijk stellen. Een vicieuze cirkel.

DE BETREKKINGEN TUSSEN BANKEN EN INDUSTRIE IN BELGIË.

Dr. Robert J. Lemoine, lector aan de Universiteit te Brussel, schrijft ons:

De Belgische economen zijn zoo gelukkig een der merkwaardigste verschijnselen van het huidig kapitalisme van nabij te kunnen gadeslaan, t.w. den toenemenden invloed van de banken op ondernemingen; die tot de groote en zeer groote industrie behoo- ren; dit is een gevolg van de voortdurend gestegen kapitaalbehoefte der industrie. De buitenlandsche economen zijn eenigszins bekend met de door dit verschijnsel in België aangenomen vormen, dat, alhoewel tot het gebied van het kapitalisme behoorende, niet specifiek Belgisch is, doch dat inzonderheid daar te lande van beteekenis is geworden tengevolge van historische omstandigheden, waarop ik hier niet nader behoef in te gaan.

Wanneer een Belgisch econoom de meening van een zijner buitenlandsche collega's betreffende de betrekkingen tusschen banken en industrie in België moet beoordeelen, heeft hij vaak een onbevredigd gevoel. Deze verschijnselen, hoe talrijk, verscheiden en leerrijk zij ook zijn, worden in de meeste gevallen schijnbaar oppervlakkig behandeld. Zou dit onbevredigde gevoel misschien slechts subjectief zijn: een soort wetenschappelijk nationalisme, dat de beteekenis van de Belgische verschijnselen en hun betrekkelijke waarde overschat? Ik geloof het niet. Indien de Belgische economen zooveel aandacht schenken aan het vraagstuk van de betrekkingen tusschen de banken en de industrie in hun eigen land, dan geschiedt zulks, omdat zij weten, dat men elders nergens een zoo concrete en ingewikkelde manifestatie van de evolutie van het financiële kapitalisme in een omgeving van liberaal kapitalisme kan vinden.

Het gemaakte voorbehoud stelt mij gemakkelijker in staat de goede zijden naar voren te brengen van het boek van Dr. Van der Valk,¹⁾ die, door herhaalde onderzoekingen in België en door goede documentatie, zich op de hoogte heeft gesteld van hetgeen onontbeerlijk is om uit economisch en sociologisch oogpunt een verschijnsel te begrijpen, waarvan hij de theoretische en praktische beteekenis heeft ingezien.

Ik zal niet nader op de beschrijvende hoofdstukken in het werk van Dr. Van der Valk ingaan. Het komt

¹⁾ Dr. H. M. H. A. van der Valk: *De Betrekkingen tusschen Banken en Industrie in België* (Uitgave van het Nederlandsch Economisch Instituut — De Erven Bohn, Haarlem 1932).

mij voor, dat zij aan buitenlanders een juist beeld geven van de structuur van het Belgische bankwezen en van de beteekenis van de door de credietinstellingen op de bedrijven uitgeoefende controle.

Wellicht had de heer v. d. Valk verschillende kwesties nader kunnen uitwerken. Ik zou met genoegen veel belangstelling een gedetailleerd overzicht van den aard der gecontroleerde industrieën hebben begroet. Het betreft hier vooral de vrij oude deelnemingen in de „zwarte” industrie, welke zich toelegt op de vervaardiging van productiemiddelen. Door de ontwikkeling van de binnenlandsche markt, de verhooging van het levenspeil der massa, het opgeven door het proletariaat van de huisindustrie van noodzakelijke verbruiksgoederen en de overkapitalisatie dezer oude industrieën,¹⁾ heeft het kapitaal zich gewend tot de ondernemingen, die verbruiksartikelen vervaardigen en tot den handel, volgens een door Bouniatian in zijn studies betreffende de overkapitalisatie opgemerkte tendens.²⁾

Gezien de economische structuur van België, moesten de banken, indien het kapitaal zich tot deze takken van industrie wendt, trachten er eveneens vasten voet te verkrijgen; vandaar de deelnemingen in de tabaks- en suikerindustrie, de visscherij en de conservenfabrieken. Deze deelnemingen vertegenwoordigen intusschen slechts een klein gedeelte van de belangen der banken bij de industrie. Dit verhindert echter niet, dat de banken in voorkomende gevallen een aanzienlijken invloed op een bepaalde industrie uitoefenen. De Belgische Bank voor den Arbeid, een socialistische bank, controleert de Armement Ostendais, welke het grootste gedeelte van de stoomtreilers uitrust, de Société Générale heeft belangen bij de Raffinerie Tirlemontoise, welke ongeveer 75 pCt. van de suikerproductie van het land controleert. Haar aandeel in de tabaksindustrie door middel van haar controlemaatschappij „Tabaccofina” is vrijwel een monopolie, daar zij de concurrentie van de Engelsche en Amerikaanse ondernemingen uitschakelt en de controle uitoefent over den kleinhandel door het opleggen van vaste prijzen.

Ik zou het tevens geëvalueerd hebben, indien de schrijver de aandacht had gevestigd op het feit, dat de deelnemingen van de banken over het algemeen beperkt blijven tot de groote en zeer groote ondernemingen.³⁾ Hij had er zeer leerrijke conclusies uit kunnen trekken ten aanzien van de betrekkingen tusschen de banken en de loontrekkenden, daar de groote meerderheid der industrie-arbeiders werkzaam is in naamloze vennootschappen en de belangrijkste daarvan onder controle der banken staan. De door den Minister van Arbeid in 1926 ingestelde industriële enquête had hem hierbij goede diensten kunnen bewijzen.

Doch ik geef er de voorkeur aan even stil te staan bij de conclusies van Dr. Van der Valk, zonder evenwel een uitspraak te doen over de beschouwingen, welke betrekking hebben op een eventuele hervorming van de industriële credietverleening in Nederland, waarover ik niet bevoegd ben te spreken.

* * *

Men behoeft zich niet diep in den gedachtengang van den geachten schrijver in te denken om er zich rekenschap van te geven, dat het evenwicht tusschen de liquiditeit der banken en haar industriële politiek

¹⁾ W. Sombart: *L'apogée du capitalisme*. Vol. I, (Paris 1932; Payot). L. Dechesne: *Histoire économique et sociale de la Belgique*. (Paris 1932; Sirey).

²⁾ Bouniatian: *Les crises périodiques de surproduction*. (Paris; Sirey).

³⁾ Ik maak natuurlijk een uitzondering voor de studiefonds- en voor de dochtermaatschappijen van een bepaalde industrie, welke de noodzakelijke verlengstukken van de groote ondernemingen vormen.

zijn volle aandacht heeft. Het is opmerkelijk, dat deze kwestie, waarmede de Engelsche en Nederlandsche economen zich bij voortdurend bezig houden, door mijn landgenooten slechts van secondair belang wordt geacht, inzonderheid in hun theoretische geschriften. Ik beken, dat ik er nauwelijks aandacht aan schenk.

Ik heb gelegenheid gehad elders uiteen te zetten, wat ik, uit een oogpunt van economische ontwikkeling, van de orthodoxe opvattingen der Engelsche bankiers dacht, die niet hebben kunnen verhinderen, dat enorme kapitalen in de in verval zijnde industrieën bevroren raakten. De Engelsche banken zijn op het oogmerk niet in staat de industrie kapitalen toe te voeren, die voor een noodzakelijke technische verbetering worden vereischt.¹⁾ Men moet toegeven, dat de credietverleening op korten termijn steeds eenige op ervaring gegronde kennis en handigheid vereischt en dat, wanneer de industriële politiek van de Belgische banken van orthodox en statisch standpunt, heterodox, gevaarlijk en afkeurenswaardig is, de feiten aantoonen, dat deze gevaren inderdaad zoo gering zijn, als zij in dit moeilijke bedrijf slechts kunnen zijn, ten deele als gevolg van de werkzaamheid van de Banque Nationale, wier zeer soepele politiek in het geheele land de onmisbare liquiditeit tracht te handhaven en voorts als gevolg van de traditie en de strategische positie van de voornaamste gemengde bank in het land (de Société Générale).

En wanneer wij voortschrijden op het theoretisch gebied, vraag ik mij af, of de schrijver de vraag goed heeft gesteld ten aanzien van het vraagstuk van de liquiditeit der gemengde banken. Ik vraag mij af, of men niet nog verder moet teruggaan en de vraag als volgt dient te stellen: „Berust de gemeenschappelijke evolutie van de banken en de industrie in België niet onvermijdelijk op het milieu en de ontwikkeling van het kapitalisme zelf?”

Hoe nauwkeuriger ik de economische structuur van België en die van het kapitalisme bestudeer, des te meer kom ik tot de overtuiging, dat de invloed van de banken op de industrie, hetzij goed of slecht, een feit is, waartegen in de huidige sociale orde geen enkele maatregel kan worden genomen. Het is tegelijkertijd een organische en een functionele rol, omdat door de enorme kapitaalbehoefte als gevolg van de snelle ontwikkeling der techniek, heden ten dage alleen de banken in staat zijn, van de spaarders de bedragen tot zich te trekken, waaraan de ondernemingen voortdurend behoefte hebben, voortgestuwd door de concurrentie, bezorgd voor haar bestaan dan voor rendement en rentabiliteit.

Indien de banken deze taak en de gevolgen, welke zij medebrengt, niet op zich zouden nemen, of indien de industrie zou verslappen en haar ontwikkeling aanzienlijk zou worden vertraagd, zooals in Engeland, dan zou de industrie zelf complexen van ondernemingen moeten oprichten, die als centraal punt een industriële onderneming zouden hebben en die zichzelf zouden moeten financieren onder minder gunstige omstandigheden dan een credietinstelling. Zulks schijnt wel het geval te zijn in de Ver. Staten, inzonderheid ten aanzien van de controlemaatschappijen, hoewel men hier tevens rekening dient te houden met de industriële politiek der banken.

De groote verscheidenheid van de werkzaamheden, die de banken tegenwoordig verrichten, lijkt mij fataal. De verdeling van deze functies tusschen de banken en de van haar afhankelijke controlemaatschappijen verandert fundamenteel niets aan deze kwestie. De controlemaatschappij heeft in werkelijk-

¹⁾ Robert J. Lemoine. *La crise anglaise*. *Echo de l'Industrie*, Luxembourg, 3 Oct. 1931.

Les banques et l'industrie en Belgique, *Echo de l'Industrie*, 9 Mei 1931.

heid groote schulden bij de banken, terwijl de leiding gemeenschappelijk is.

Deze noodzakelijkheid, welke in de vermindering van den omvang der wisseltransacties tot uitdrukking komt, is een gevolg van de industriële evolutie, die het verschil tusschen de industrieën van productiemiddelen en tusschen die van verbruiksartikelen accentueert, een verschil, dat de orthodoxe economisten onbewust geringschatten, wanneer zij het bankcrediet, de overproductie en de theorie van de afzetmarkten van J. B. Say behandelen.

Deze differentiatie tusschen de industrieën van productiemiddelen en verbruiksgoederen, deze verlenging van het productieproces, neigt naar een verstoring van de klassieke betrekkingen tusschen den debiteur in rekening-courant en het handelscrediet. De toenemende beteekenis, welke aan het vaste kapitaal met betrekking tot het vlottende kapitaal wordt toegekend, werkt er eveneens toe mede, om de beteekenis van de handelstransacties der banken te verminderen en om den duur van de credietverleening te verlengen.

Zoals ik reeds elders heb trachten aan te toonen, zijn de ondernemingen als gevolg van de door concurrentie op technisch gebied ontstane overkapitalisatie en chronische overproductie steeds minder in staat, haar schulden door amortisatie af te lossen en haar verplichtingen uit de winsten te bestrijden. Zij moeten dus het wisselcrediet vervangen door het rekening-courantcrediet en door obligatieleeningen en deze laatste weer door kapitaalverhoogingen,⁴⁾ die de ondernemingen van elke noodzaak tot aflossing van haar verplichtingen en zelfs tot betaling van een vastgestelde rente bevrijden. De Marxistische leer van de voortdurende winstdaling wordt indirect bevestigd door deze ontwikkeling, die den hinderpaal van stijgende financiële verplichtingen tracht te ontgaan en een accumulatie van het vaste kapitaal tengevolge heeft.

Het is noodzakelijk een verschil te maken in de soort van steun, die aan de industrie wordt verleend in den vorm van het eigenlijke bankcrediet (handelscrediet, waarvan het discontocrediet de voornaamste vertegenwoordiger is) en in den vorm van het industriële crediet.

Het bankcrediet is formeel en sommige technici hebben zelfs getracht het tot formules en vergelijkingen te herleiden. Dit crediet vraagt allereerst naar liquiditeit, naar de nakoming van verplichtingen; het is statisch en niet dynamisch, en veronderstelt een evenwicht tusschen het actief en het passief.

Daarentegen ontsnapt het industriële crediet aan elken regel en aan elk stelsel; het wordt slechts door enkele grondbeginselen van gewoon gezond verstand geregeld. In de practijk verschuift het de liquiditeit naar de tweede plaats en maakt het de terugbetaling van industriële schulden van de consolidatie der credieten op de kapitaalmarkt afhankelijk; in wezen dynamisch, staat het vóór alles in nauw verband met den algemeenen vooruitgang.

Indien het bankcrediet op het evenwicht berust, dan berust het industriële crediet op den vooruitgang: expansie van de beurs, vermeerdering van kapitaal, uitbreiding der industrie en marktverruiming.

Het handelscrediet anticipeert op een vaststaande betaling, het industriële crediet op een vermoedelijke uitbreiding van de markt, die echter in geen geval zeker is.

Het is echter niet doenlijk, deze belangrijke kwestie thans nader uit te werken; ik wil echter op de volgende zeer juiste opmerking van Dr. Van der Valk wijzen:

⁴⁾ R. J. Lemoine: L'or et le crédit. Moniteur des Intérêts Matériels, 2, 9 & 17 Maart, 1, 2, 8, 9, & 12 April, 19, 27 & 28 Mei en 2 Juni 1932.

„Crediet- en productiepolitiek zijn daarom in België zoo nauw met elkaar verwant en kunnen elkaar ongunstig beïnvloeden. Een verkeerde credietpolitiek kan de banken tot een onjuiste productiepolitiek leiden, omdat elke beurs-hausse voor de ondernemingen de gelegenheid opent tot oneconomische kapitaalinvesteeringen. Een onjuiste productiepolitiek van een bepaalde bank of meerdere banken kan tot een overdreven credietpolitiek aanleiding geven, met alle daaruit voortvloeiende gevolgen.” (blz. 192).

Ik ben het hiermede geheel eens, doch zou hieraan nog het volgende willen toevoegen. Indien de banken beursexcessen en overkapitalisatie kunnen teweegbrengen, zijn zij daar m.i. niet verantwoordelijk voor in haar kwaliteit van banken, doch in haar kwaliteit van representatieve organen van de huidige economische structuur.

Uit het voorafgaande blijkt, dat de invloed van de banken op de industrie t.a.v. rationalisatie en organisatie inderdaad beperkt is. Een credietinstelling kan haar complex van ondernemingen door fusies, door integratie, door overeenkomsten, enz. organiseeren. De concurrentie komt dan echter op een hooger niveau en haar strijdmiddelen nemen toe. Dit heeft men zeer duidelijk gezien bij de overkapitalisatie in de industrie van synthetische stikstof in België. Dr. Van der Valk heeft trouwens reden zeer sceptisch te staan ten opzichte van de houding der concurreerende banken bij de organisatie van de industrie als één geheel beschouwd. De banken werken echter mede om de directe gevolgen van de overkapitalisatie te verzachten; zij houden de excessen niet tegen, doch zij verzachten de noodzakelijke aanpassingen.

Zwichtende voor de thans alle aandacht vragende kwestie, tracht de schrijver zijn studie over de industriële bankpolitiek in verband te brengen met die van de conjunctuur. En hij vraagt zich af, of de Belgische banken, gezien haar huidige structuur, in geval van een langdurige depressie, niet zeer kwetsbaar zouden zijn:

„Het is daarom mogelijk, dat, ingeval van een zeer langdurige depressie, ook voor de Belgische banken moeilijke tijden zouden kunnen aanbreken, omdat haar liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit zeer nauw samenhangen met den toestand van de industrie.” (blz. 183).

Laten wij eerst de feiten beschouwen.

De weinig belangrijke en weinig talrijke bankfaillissementen tijdens de huidige crisis hadden in hoofdzaak betrekking op die instellingen, welke geen uitgesproken industriële politiek hebben gevoerd, en vooral tot de banken voor de kleine burgerij behoorden.

De meeste groote banken hebben eveneens op bepaalde beleggingen verliezen geleden, die bekend werden bij fusies, kapitaalverlagingen enz. Soms gingen bepaalde banken zelfs zeer gebukt onder gebrek aan contante middelen. Doch, en dit schijnt een elementaire regel voor goede leiding mede te brengen, telkens wanneer zij de verplichtingen harer cliënten konden mobiliseeren, hebben zij zich tijdig de noodige liquide middelen verschafte, dank zij het herdisconto.

Het spreekt vanzelf, dat elke onderneming thans door de zeer lange depressie wordt getroffen. De rentabiliteit van de banken staat in het algemeen in nauw verband met den toestand van de industrie, welke politiek zij ook volgen, tenzij zij aanzienlijke bedragen in staatsfondsen beleggen. Dit soort zaken is als belangrijke werkzaamheid van de banken verouderd, zij waren nooit erg gezien bij de Belgische banken.

Uit het feit, dat de Belgische banken een politiek van industriële participaties hebben aanvaard, leidt Dr. Van der Valk af, dat de koersen van haar aandeelen inzonderheid aan groote schommelingen onderhevig zijn:

„Immers, door de groote aandeelenportefeuille zullen de aandeelen van de Belgische banken in een hausse sterk stijgen, en in een depressie een krachtige daling ondergaan.” (blz. 189).

Deze schommelingen zijn in werkelijkheid echter

niet veel heviger dan die van de totale index van aandelen, zooals de noteringen van de Brusselsche beurs aantoonen.

Maandelijksche index van de beurs te Brussel.

	Bankaandelen	Aandelenindex
	(1 Jan. 1928 = 100)	
Hoogste koers 1928	137.7	129
„ „ 1929	115	117
Laagste „ 1929	76	76
Hoogste „ 1930	65	77
Laagste „ 1930	48	52
Hoogste „ 1931	57	62
Laagste „ 1931	41	41
Hoogste „ 1932	34	39
Laagste „ 1932	28	30

Het bovenstaande behoeft trouwens geen verwondering te wekken, daar de banken de fondsen van de grootste nationale industrieën in portefeuille hebben.

De studie van Dr. Van der Valk over de economische structuur van België verdient de aandacht en verdient te worden besproken en geprezen; met zeer veel genoegen heb ik van dit werk kennis genomen en ik hoop, dat de belangstelling van een Belgischen economist voor deze studie een waarborg is voor de overvloedige en juiste documentatie van den schrijver.

AANTEKENINGEN.

De koffiemarkt in 1932.

Aan het jaarverslag van de Vereeniging van den Goederenhandel te Rotterdam ontleenen wij het volgende:

Helaas moet de toon van het overzicht over het jaar 1932 weder in mineur worden gesteld.

De algemeene wereldcrisis werkte ook dit jaar verder door en voor tal van goederen werden nieuwe laagtepunten bereikt. Het artikel koffie ondervond — voor zoover de Braziliaansche soorten betreft — in mindere mate den invloed der ongunstige wereldverhoudingen en steeds aanzwellende voorraden, tengevolge van de beschermde maatregelen van de Braziliaansche Regeering; de prijzen van genoemde soorten bewogen zich dan ook langzaam in opgaande richting, onafhankelijk van de wereldverhouding inzake prijs in verband met voorraden en vraag, welke in haar volle kraacht tot uiting kwam op den prijs der andere koffiesoorten.

Van de prijsstijging der Braziliaansche soorten hadden de planters echter geen voordeel, daar deze uitsluitend het gevolg was van de uitwerking van de, in het einde van het vorige jaar, verhoogde exportbelasting en de stijging van den Braziliaanschen wisselkoers.

Daar Brazilië nog steeds het grootste aandeel heeft in de voor het verbruik benodigde hoeveelheid, bleef de koffiepolitiek van haar Regeering van overwegenden invloed op den loop der prijzen.

De maatregelen der Regeering wekten echter groote ontevredenheid in planterskringen en speciaal de geforceerde stijging van den wisselkoers was één der hoofdoorzaken van het uitbreken eener revolutie in Sao Paulo in den loop van het jaar.

Was over het algemeen de prijsbasis geen aanleiding tot ongunstige beschouwing voor den koffiehandel, anders was het gesteld met den gang van zaken. De maatregelen van Brazilië en de onzekerheid in vele gevallen, verlamden alle ondernemingslust en behoudens eene opleving tijdens de Revolutie, leidde de handel vrijwel het geheele jaar een slepend bestaan — minimale omzetten bij onvoldoende winstmarges.

Geldnood was oorzaak, dat de Regeering van Brazilië zich genoodzaakt zag, een deel van de in haar bezit zijnde voorraden te realiseeren. O.a. werd met de firma Hard & Rand Inc. een consignatie-contract afgesloten over 1.050.000 balen tegen een zeer belangrijk voorschot in geld, doch alvorens het geheele contract was afgewikkeld, werd eene hoeveelheid van 350.000 balen geannuleerd, mede naar aanleiding van de felle protesten uit de kringen van exporteurs, die zich een deel van hun werkkring zagen ontgenomen, met belofte der Regeering, zich verder van dergelijke handelingen te zullen onthouden.

De Koffie-Raad trachtte op alle wijzen het verbruik van koffie te vermeerderen en meende dit doel te bereiken,

door het maken van propaganda in landen, waar weinig of geen koffie werd verbruikt, waartoe speciale contracten werden afgesloten op gunstigere voorwaarden, doch het is afdoende bewezen, dat dergelijke pogingen geen doel treffen, terwijl zij leiden tot ontstemming van die kringen, welke zich tot nu toe met dien handel bezighielden, zoowel exporteurs in Brazilië als importeurs elders.

Het is trouwens gebleken, dat het niet altijd mogelijk was, die koffie in bedoelde landen te verkoopen, zoodat deze tenslotte verkocht moest worden naar landen, waar elke propaganda overbodig was. Voordeel heeft Brazilië daarbij dan ook niet, daar tenslotte deze koffie de plaats inneemt van die hoeveelheden, welke anders op regelmatige wijze door den handel zouden zijn verwerkt.

Met Amerikaansche groothandelaren in ruwe en gebrande koffie werd eveneens een propaganda-contract afgesloten, waarbij de Koffie-Raad financiële steun verleende; hier was echter het doel, uitsluitend reclame te maken door bemiddeling van den handel, eene o.i. sympathieker uiting.

Dit alles neemt niet weg, dat de algemeene verarming in de wereld de consumptie dit jaar sterk heeft doen terugloopen en wij meenen veilig te mogen aannemen, dat het wereldverbruik circa 2 miljoen balen minder heeft bedragen.

De vernietiging van koffie, in hoofdzaak ordinaire en hardsmakende kwaliteiten, werd in dit jaar krachtiger voortgezet.

De werkzaamheden van de daarvoor ingestelde commissie tot beoordeeling der kwaliteit van de voorraden koffie, welke op 1 Juli 1931 door de Regeering waren overgenomen, waren op 19 December 1931 beëindigd; de totale hoeveelheid overgenomen koffie bedroeg 17.896.000 balen, welke op 31 Maart 1932 geheel waren betaald.

Geopend op een termijnprijs van 21½ cent per Maart 1932, met gering report op de latere maanden, schommelden de termijnkoersen de eerste maanden met kleine verschillen heen en weer, met 21 cent als laagste en 22½ cent als hoogste notering voor de eerste maanden.

Aanvankelijk bleef de in begin December 1931 met 5 goudshillings verhoogde exportbelasting in den loophandel zonder uitwerking op den prijsloop; de handel greep toch met graagte de gelegenheid aan, zich van de voorraden uit vroegere, goedkoopere aankopen te ontdoen, doch naarmate de voorraden verminderden, werd het verschil met de vraagprijzen van Brazilië steeds geringer en tenslotte werd de pariteit van Brazilië bereikt.

De export van Brazilië was in de eerste weken des jaars zeer beperkt, doch daar de Koffie-Raad de markt steunde door aankoop van koffie tot eene vastgestelde prijsbasis, werd verlaging der offerten voorkomen.

De plannen tot vernietiging van minstens 1 miljoen balen per maand kwamen in de eerste maanden nog niet tot uitvoering; de voorbereiding scheen langeren tijd te eischen.

Begin April werd medegedeeld, dat ook in den Staat Sao Paulo stations van vernietiging waren aangelegd en dat de te vernietigen hoeveelheid was vastgesteld op 40.000 balen per dag. Inderdaad toonde de hoeveelheid vernietigde koffie eene sterke vermeerdering en gedurende April werden niet minder dan 1.674.439 balen vernietigd tegen gemiddeld 400.000 balen in de vorige maanden; van 30 April tot 28 Mei bedroeg dit cijfer 835.912 balen en van 28 Mei tot 3 Juli 1.491.023 balen.

De Braziliaansche wisselkoers liep met kleine schommelingen geleidelijk op; door de Bank van Brazilië werden dagelijks de koersen vastgesteld, waartoe deviezen verhandeld mochten worden, terwijl de controle hierop door de Regeering aan genoemde instelling werd opgedragen. Het kostte steeds meer moeite, zonder strengere maatregelen, den wisselkoers op te houden. In den loop van Maart werd koop en verkoop van deviezen uitsluitend in handen gelegd van de Bank van Brazilië, terwijl de overige Banken zich tot haar hadden te wenden tot het verkrijgen van de noodige toewijzingen.

Daar de Regeering de op deze wijze verkregen deviezen in de eerste plaats voor eigen behoefte aanwendde, bleef er gewoonlijk slechts een klein deel ter beschikking over, zoodat de ingekomen aanvragen in de meeste gevallen slechts gedeeltelijk konden worden voldaan. Niet te verwonderen was het dan ook, dat zich een welige smokkelhandel in deviezen ontwikkelde. Gold de dollar officieel begin Januari 15 \$ 900, half April deed deze door de kunstmatige stijging van den Braziliaanschen wisselkoers nog slechts 14 \$ 930 en half Mei 13 \$ 750. In de open markt moest men daarentegen half April per dollar 16 \$ 000 tot 16 \$ 400 betalen en half Mei zelfs 17 \$ 000.

Door de stijging van den wisselkoers leverde de exportbelasting op basis van goudshillings steeds minder Milreis op en de Koffie-Raad kreeg steeds minder gold ter beschikking tot aankoop van koffie ter vernietiging; begin Mei werd dan ook bepaald, dat de uitvoerbelasting voortaan voldaan zou moeten worden in Milreis en werd het vaste bedrag van 55 Milreis per baal daarvoor vastgesteld.

De stijging van den wisselkoers ging hand aan hand met eene verhooging der kost-vracht offerten, welke in het eerste halfjaar bijna 4 cent per ½ KG. opliepen.

Geheel in omgekeerde richting bewogen zich de prijzen der Centraal-Amerikaansche soorten; de grootere aanvoeren in de eerste maanden des jaars oefenden een sterken druk uit. Bij de algemeene verarming wendde de consumptie zich tot de goedkoopere soorten; voor de duurere Centraal-Amerikaansche koffies bestond dan ook weinig vraag. De exporteurs waren dan ook wel verplicht, steeds hunne prijzen te verlagen, zoodat tenslotte de prijzen zelfs vielen onder die van Santos. De verschillende soorten ondergingen eene verlaging in prijs van 20/25 pCt. en Columbia, hetwelk den grootsten oogst oplevert (ruim 3 miljoen balen) toonde zelfs eene verlaging van 30 pCt. Op deze basis waren de prijzen voor den producent niet meer loonend, hetgeen de Regeering van Columbia aanleiding gaf, met ingang van 1 Maart eene uitvoerpremie van 10 pCt. aan den planter toe te kennen.

De Nederlandsch-Indische koffies daalden — na eene kleine stijging in het begin des jaars, in het leven geroepen door dekkings-kopen van op latere levering loopende contracten — onder den druk van het goedkope aanbod van Centraal-Amerika. De handel was voor de goedkoopere melanges in hoofdzaak aangewezen op de laag in prijs staande Robusta's en deze vonden dan ook op de verlaagde basis gereede opname.

De oogst van de Robusta's G. B. werd ongeveer 100.000 balen kleiner geraamd dan verleden jaar, terwijl de W.I.B.-oogst ruim deze hoeveelheid grooter werd geschat.

Wat aangaat de toekomst, zal veel afhangen van de omstandigheid, of Brazilië financieel in staat zal zijn, alle genomen maatregelen door te voeren. Eene belangrijke factor voor den prijs vormt de wisselkoers; ziet de Regeering zich gedwongen, dezen los te laten, dan is eene belangrijke koersverlaging te verwachten, welke niet zonder invloed op den prijs kan blijven.

De termijnmarkt staat laag in verhouding tot den prijs van die soorten, welke voor levering in aanmerking komen, waarvoor in de eerste plaats de Robusta's zijn aangewezen.

Het aanbod in Robusta G. B. is bovendien zeer beperkt; van Indië is nog slechts geringe aanvoer te wachten, terwijl de nieuwe oogst eerst tegen April/Mei kan worden tegemoet gezien. Robusta W.I.B. wordt nog overvloedig aangeboden, doch men zal tot Augustus/September met den voorraad moeten toekomen.

Wanneer in aanmerking wordt genomen, dat tot einde November door Indië reeds ruim 540.000 balen meer zijn uitgevoerd dan verleden jaar, terwijl de totale voor uitvoer beschikbare hoeveelheid slechts weinig grooter zal zijn, zoo is te verwachten, dat de afwikkeling der termijncontracten gedurende het eerste halfjaar 1933 wellicht nog prijsstijging zal veroorzaken, indien althans Brazilië erin slaagt, den prijs te handhaven. Eene krapheid in Robustakoffie is met groote zekerheid te wachten, temeer daar de consumptie voor de lage kwaliteiten in hoofdzaak op deze soort is aangewezen.

De voorraad in Brazilië was in het begin en in het einde van het jaar als volgt:

	begin van het jaar	einde van het jaar
	balen	balen
Voorraad Rio	165.000	473.000
„ Santos	1.177.000	1.924.000
„ binnenland		
„ Brazilië	27.400.000	ca. 23.000.000
„ in handen der Regeering van Sao Paulo ...	2.550.000	2.250.000
„ totaal ...	31.292.000	ca. 27.647.000

(Consumptie. Uit de beschikbare statistiek kan het verbruik in Europa en Noord-Amerika voor 1932 worden aangenomen op 22.000.000 balen van 60 KG. Het geheele wereldverbruik (met uitzondering van wat de productielanden zelf verbruiken) zal waarschijnlijk ongeveer 1½ miljoen balen hooger zijn.

Productie. De wereld-opbrengst (onder aftrek van het in de productielanden voor eigen gebruik benodigde), herleid tot balen van 60 KG., wordt aangenomen als volgt:

	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33
	Oogst	Oogst	Oogst	Raming
	in 1000 balen			
Santos	22.070	10.555	18.708	11.500
Rio	4.498	3.910	5.500	3.000
Victoria	1.666	1.818	1.331	1.000
Overig Brazilië	1.119	861	597	400
Nederl. Oost-Indië	1.369	1.048	1.151	1.600
Columbia	2.836	3.017	3.015	3.100
Venezuela	700	1.000	890	900
Overige Milds	4.631	5.190	4.339	4.710
	38.889	27.399	35.531	26.210

De zichtbare wereldvoorraad was op 31 Dec. 1932 aanzienlijk kleiner dan een jaar tevoren.

Zichtbare wereldvoorraad op 31 December.

	1932	1931	1930
	balen		
Voorr. volgens Statistiek	6.227.000	6.949.000	5.186.000
„ binnenland Brazilië *	23.000.000	29.954.000	24.123.000
Totaal ... ca.	29.227.000	36.903.000	29.309.000

*) geraamd.

De volgende overzichten geven nog een beeld van de invoeren, de afleveringen en den voorraad in Nederland.

Invoeren in Nederland.

	1932	1931	1930
	balen		
Herkomst			
Nederlandsch Oost-Indië ..	678.900	475.600	391.800
Brazilië	556.000	1.109.800	841.000
Centr. Amerika en W.-Indië	650.300	680.300	660.300
Afrika	42.500	71.800	65.300
Verschillende landen	106.000	100.300	124.900
Tezamen ...	2.033.700	2.437.800	2.083.300

Afleveringen in Nederland.

	1932	1931	1930
	balen		
Alle soorten	2.245.100	2.318.300	2.209.700

Voorraad in Nederland op 31 December.

	1932	1931	1930
	balen		
Herkomst			
Nederlandsch Oost-Indië	60.800	76.100	64.100
Brazilië	20.300	185.400	111.600
Centraal Amerika en West-Indië	65.400	90.900	59.400
Afrika	2.400	4.000	6.700
Verschillende landen	3.400	7.400	2.400
Tezamen ...	152.300	363.800	244.200

Statistiek betreffende de hypotheekrente in Nederland.

In het nummer van 21 Dec. jl. zijn voor het eerst gegevens betr. de hypotheekrente in ons land gepubliceerd, waarbij wij tevens een toelichting omtrent het doel hiervan hebben gegeven. Thans volgen hieronder dezelfde cijfers, aangevuld met die over December, waaruit blijkt, dat de hypotheekrente in enkele plaatsen lager is dan in November.

Hypotheekrente in Nederland.

Maand	Amsterdam	Arnhem	Groningen	Den Haag	Volle eigendom	Den Haag	Middelburg	Rotterdam	Zwolle
						Wett. pacht			
1932									
Jan. ..		5		5.23	5½		5	5.—	
Febr. ..		5		5.25	5½		5	5.13	
Mrt. ..		5		5.19	5½		5	5.40	
April ..		5		5.18	5½		5	5.20	
Mei ..		5		5.—	5½		5	5.34	
Juni ..		5		5.03	5½		5	5.40	
Juli ..		5		5.25	5½		5	5.50	
Aug. ..		5½		5.25	5½		5	5.43	
Sept. ..		5		5.25	5½		5	5.50	
Oct. ..		5		5.18	5½		5	5.08	
Nov. ..	5½	5	5½	5.17	5.23		5	5.20	5
Dec. ..	4.90	4½		5.13	—		5	5.11	5

Nadruk verboden.

1) Onder de op deze rentebasis afgesloten hypotheeken bevinden zich er twee op erfpacht.

2) Deze rente betreft hypotheeken met een derde overwaarde; een instelling daar ter plaatse, welke slechts 50 % van de geschatte waarde geeft, belegde in Nov. tegen 4½ %.

Wereldproductie en wereldverbruik van cacao in 1932.

Aan het cacao-bericht over 1932 van S. W. Hoekstra te Amsterdam ontleenen wij de volgende statistieken:

Wereldooft van cacao gedurende de periode van
October tot September.

	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28
	ton	ton	ton	ton	ton
Goudkust	210.000	220.600	230.200	240.700	204.500
Nigeria	56.900	49.500	52.600	50.100	42.800
Ivoorkust	23.700	19.700	22.200	16.700	13.000
St. Thomé	11.800	13.400	13.700	15.500	13.300
Kameroen	15.400	13.700	12.800	12.700	11.400
Togo	7.000	7.400	6.300	5.900	6.700
Dom. Republiek ..	16.300	27.500	19.400	24.400	16.300
Venezuela	15.500	20.400	16.100	21.800	18.000
Trinidad	17.400	27.900	24.800	26.600	27.300
Grenada	4.200	4.500	4.200	4.700	4.800
Brazilië	83.200	66.400	73.700	66.000	68.400
Ecuador	16.100	15.000	17.700	15.800	21.300
Ceylon	4.000	3.800	3.800	4.300	3.300
Overige landen ...	32.300	34.700	37.000	32.000	33.700
Totaal....	513.800	524.500	534.500	537.200	484.800

Wereldconsumptie van cacao gedurende de periode van
October tot September.

	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28
	ton	ton	ton	ton	ton
Ver. Staten	190.000	190.000	190.000	188.000	178.000
Duitschland	79.500	81.400	75.000	81.400	74.400
Gr.-Brittannië ...	67.800	59.300	56.200	57.500	56.500
Nederland	41.000	50.000	48.000	49.000	44.000
Frankrijk	41.900	41.500	35.200	35.800	33.400
Zwitserland	5.100	10.800	7.400	9.100	8.300
België	9.200	11.200	6.500	7.800	6.200
Italië	6.700	7.500	6.800	7.700	7.800
Canada	7.800	8.300	8.900	9.300	9.000
Scandinavie	10.900	9.700	9.000	8.800	7.700
Tsjecho-Slowakije .	9.300	8.300	7.800	8.500	6.100
Oostenrijk	7.800	6.400	5.900	5.400	5.200
Polen	5.200	5.600	5.400	5.300	5.200
Overige landen ...	40.700	41.800	39.500	37.900	37.300
Totaal....	522.900	531.800	501.600	511.500	479.100

MAANDCIJFERS.

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Nov. 1932		Nov. 1931	
	In millioenen	Aantal	In millioenen	Aantal
<i>Giro's</i> (eenzijdige vermelding)				
Girobetalingen aan: gemeentinstellingen	f 13.4	48.015	f 12.8	44.877
particulieren	„ 27.-	165.462	„ 22.-	145.970
<i>Geldomzet.</i>				
Ontvangsten	„ 5.9	8.390	„ 4.5	8.422
Betalingen	„ 8.2	34.827	„ 7.8	31.721
Part. rekeninghouders Gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponeed	„ 33.3 ¹	48.427 ²	„ 26.4 ¹	46.367 ²
	„ 10.2	4.407 ²	„ 9.7	4.357 ²

¹) Gemiddeld saldo te goed. ²) Einde der maand.

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	November 1932.		November 1931.	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Rek.houders	44.806	f 1.274.126.000	47.657	f 1.593.630.000
Door H.-bank plaatselijk	31.935	„ 1.035.176.000	34.070	„ 1.307.264.000
Voldoening Rijksbelast.	1.155	„ 10.205.000	1.214	„ 12.028.000

OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN. (In Guldens).

Omschrijving	September 1932	1e negen mnd. 1932	1e negen mnd. 1931
<i>Belastingen.</i>			
Pachten	13	76	102
Invoerr. incl. Landsgoed.	3.796	34.879	42.296
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	169	2.006	3.321
Accijns op gedistilleerd ..	33	580	585
„ „ bier.....	—	—	—
„ „ petroleum	2.844	23.361	21.632
„ „ lucifers	375	3.723	5.505
„ „ tabak	11	75	62
Andere ontv. I. U. en A...	18	143	174
Statistiekrecht	187	1.783	2.599
Personeele belasting ...	380	3.593	3.579
Inkomstenbelasting	3.358	29.036	32.176
Vennootschapsbelasting ..	2.598	12.006	13.879
Vermogensbelasting	—	—	—
Verponding	252	9.810	12.377
Recht van openb. verkoop.	50	2.209	2.542
Zegelrecht.....	1.465	7.850	7.238
Overschr. van vaste goed.	174	1.606	1.789
Recht v. succ. en overgang	8	337	311
Vergunning speelafels ..	9	72	69
Slachtbelastingen	503	4.372	4.738
Bijzondere bel. buitengew.	10	68	95
Hoofdgeld	6	49	53
Landelijke inkomsten....	4.111	20.174	23.141
Belasting op loterijen....	106	626	677
Motorbelasting i.d. B. Gew.	37	82	—
Opgeheven belastingen ..	— 18	97	220
Crisisheffing o. h. inkomen	1.423	6.113	—
Totaal....	21.918	164.726	179.160
<i>Monopolies.</i>			
Opium excl. opiumfabriek	1.371	13.452	19.762
Pandhuizen	1.439	13.572	16.395
Zout	1.222	10.684	11.354
Totaal....	4.032	37.708	47.511
<i>Producten.</i>			
Kina en Thee	41	270	268
Landscaoutchoucbedrijf ..	99	979	1.692
Boschwezen	678	6.137	9.887
Goud en zilver	—	—	551
Banka-tin	801	7.399	17.521
Steenkolen	383	4.988	8.049
Totaal....	2.002	19.773	37.968
<i>Bedrijven.</i>			
Havenwezen	678	10.824	10.453
Baggerdienst	66	2.359	2.489
Waterkracht en Electricit.	235	2.182	1.859
Landsdrukkerij	70	819	637
Post-, Telegr.- en Tel.dienst	2.080	19.352	21.893
Spoor- en Tramwegen....	3.865	35.020	44.266
Totaal....	6.994	70.556	81.597
<i>Diverse middelen.</i>			
Winsttaandeel „Billiton” ..	—	—	2.000
Winsttaandeel Jav. Bank...	—	—	1.441
Afstand van grond	150	2.221	2.501
Mijnconcessies	1.736	2.141	4.327
Boeten en verbeurdverkl.	97	819	1.092
Leges en salarissen	44	354	340
Heffing terzake van gesl. werkovereenkomsten ..	3	98	162
Opbrengst d. Weeskamers	156	676	568
Kadaster	31	268	268
Ontv. Gevangeniswezen ..	391	2.851	3.672
Afkoop heerdienst. B.G.	270	2.696	4.198
Schoolgelden	555	4.312	4.293
Ontv. groote ziekeninricht. en krankz.-gestichten ..	78	673	834
Ijk van maten en gew...	47	485	473
Verk. en verh. van huizen	193	1.539	1.730
Ontv. waterleidingen	41	376	363
Bakengelden	229	1.832	1.912
Loodsgelden	227	2.064	2.204
Allerlei	591	2.814	3.476
Totaal....	4.839	26.219	35.854
<i>Recapitulatie.</i>			
Totaal belastingen	21.918	164.726	179.160
„ monopolies	4.032	37.708	47.511
„ producten	2.002	19.773	37.968
„ bedrijven	6.994	70.556	81.597
„ diverse middelen ..	4.839	26.219	35.854
Totaal generaal....	39.785	318.982	382.090

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN. GELDKOERSEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 2 1/2 19 Apr. '32)	Lissabon 6 1/2 4 Apr. '32
Bk. (Bel. Binn. Eff. 3 1/2 19 Apr. '32)	Londen 2 30 Juni '32
(Vrsch. in R.C. 3 1/2 19 Apr. '32)	Madrid 6 1/2 8 Juli '31
Athene 9 3 Dec. '32	N.-York F.R.B. 2 1/2 23 Juni '32
Batavia 4 1/2 10 Mrt. '30	Oslo 4 1 Spt. '32
Belgrado 7 1/2 20 Juli '31	Parijs 2 1/2 9 Oct. '31
Berlijn 4 22 Sept. '32	Praag 4 1/2 26 Spt. '32
Boekarest 7 3 Mrt. '32	Pretoria 5 8 Oct. '32
Brussel 3 1/2 13 Jan. '32	Rome 4 9 Jan. '33
Budapest 4 1/2 17 Oct. '32	Stockholm .. 3 1/2 1 Spt. '32
Calcutte 4 7 Juli '32	Tokio 4.38 17 Aug. '32
Dantzig 4 12 Juli '32	Weenen 6 23 Aug. '32
Helsingfors 6 1/2 19 Apr. '32	Warschau... 6 20 Oct. '32
Kopenhagen 3 1/2 12 Oct. '32	Zwits. Nat. Bk. 2 22 Jan. '31

OPEN MARKT.

Data	1933		1932		1932	1931	1914
	7 Jan.	27 Jan.	26/31 Dec.	19/24 Dec.	4/9 Jan.	5/10 Jan.	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	1/4-1/2	1/4-1/2	1/4-1/2	1/4-1/2	17/8-2 1/8	17/16-2 1/16	3 1/8-3 1/8
Londen Daggeld... Partic. disc.	1/2-1	1/4-1	1/2-3	1/2-1	2 3/4-5	1-2	1 3/4-2
Berlijn Daggeld... Maandgeld Part. disc.	4 3/8-6 1/2	4 1/4-6	4-7	4-5 1/4	7 1/4-9	3-6 1/2	—
Waren-wchsel.	4-1/4	4-1/8	4-1/4	4-1/4	7 1/4-8	5 1/8-1/2	—
New York Daggeld 1) Partic. disc.	1-1/4	1-1/4	1-1/4	1-3/4	2 1/2-3/4	1 1/2-3/4	1 3/4-2 1/2

1) Koers van 6 Jan. en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
3 Jan. 1933	2.487 7/8	8.30	59.21	9.71 1/2	34.46	100 1/4
4 " 1933	2.48 15/16	8.29 3/4	59.21	9.71 1/2	34.48	100 1/4
5 " 1933	2.48 9/8	8.31	59.10	9.72	34.48	100 1/4
6 " 1933	2.48 13/10	8.32	59.12	9.71 1/2	34.47	100 1/4
7 " 1933	2.48 13/16	8.32	59.11	9.71	34.47	100
9 " 1933	2.48 13/16	8.33 1/2	59.08	9.71	34.48 1/2	100
Laagste d.w. 1)	2.4840	8.27	59.02 1/2	9.70 1/4	34.42 1/2	99 1/2
Hoogste d.w. 1)	2.49	8.34	59.25	9.72 1/2	34.52 1/2	100 1/4
2 Jan. 1933	2.47 7/8	8.30 1/2	59.21 1/2	9.71 1/2	34.46	100 1/4
26 Dec. 1932	—	—	—	—	—	—
Muntpariteit	2.4878	12.1071	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
3 Jan. 1933	47.87 1/2	—	7.37	1.48	12.74 1/2	20.31
4 " 1933	47.89	—	7.37	1.48	12.74 1/2	20.31
5 " 1933	47.90 1/2	—	7.37 1/2	1.48	12.75	20.34
6 " 1933	47.90 1/2	—	7.37 1/2	1.48	12.75	20.32
7 " 1933	47.89 1/4	—	7.37 1/2	1.48	—	—
9 " 1933	47.91	—	7.38	1.48	12.74 1/2	20.34
Laagste d.w. 1)	47.82 1/2	—	7.35	1.42 1/2	12.67 1/2	20.20
Hoogste d.w. 1)	47.95	35.25	7.40	1.52 1/2	12.80	20.45
2 Jan. 1933	47.87	—	7.37	1.48	12.74 1/2	20.31 1/2
26 Dec. 1932	—	—	—	—	—	—
Muntpariteit	48.12 1/2	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
3 Jan. 1933	45.25	43.05	42.75	3.63	65	2.20 1/2
4 " 1933	45.25	43.10	42.85	3.64	65	2.21
5 " 1933	45.30	43.10	42.80	3.64	65	2.21
6 " 1933	45.35	43.15	42.90	3.68	65	2.20 1/2
7 " 1933	45.35	43.15	42.90	3.67 1/2	65	2.20 1/2
9 " 1933	45.40	43.25	43.10	3.70	65	2.21
Laagste d.w. 1)	44.90	42.75	42.50	3.57 1/2	—	2.18 1/2
Hoogste d.w. 1)	45.60	43.40	43.25	3.75	65	2.22 1/2
2 Jan. 1933	45.35	43.15	42.90	3.64	65	2.20 1/2
26 Dec. 1932	—	—	—	—	—	—
Muntpariteit	66.671	66.671	66.671	6.266	95 1/2	2.4878

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
3 Jan. 1933	3,33 3/4	3,90 1/4	23,80	40,18
4 " 1933	3,34 1/2	3,91 3/10	23,80	40,23
5 " 1933	3,34 5/8	3,90 1/10	23,78 1/2	40,23 1/2
6 " 1933	3,34 1/10	3,90 5/10	23,77	40,19 1/2
7 " 1933	3,43 5/10	3,90 1/4	23,77 1/2	40,20 1/2
9 " 1933	3,34 3/4	3,90 3/4	23,77	40,19 1/2
11 Jan. 1932	3,38 3/4	3,92 1/10	23,67 1/2	40,13 1/2
Muntpariteit	4,86	3,90 5/8	23,81 1/2	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	24 Dec. 1932	31 Dec. 1932	27 Jan. '33	7 Jan. 1933
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 3/8	97 3/8
Athene	Dr. p. £	625	625	600	650
Bangkok	Sh. p. tical	1/10 5/16	1/10 5/16	1/10 5/16	1/10 5/16
Budapest	Pen. p. £	19	19	18	20
Buenos Aires ..	d. p. \$	44 5/10	43 1/2	42	43
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 5/10	1/6 5/10	1/6 5/32	1/6 7/32
Constantin ..	Piast. p. £	695	690	695	695
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/3 5/10	1/3 1/2	1/3	1/3 1/8
Kobe	Sh. p. yen	1/3 5/8	1/3	1/2 1/2	1/3 1/8
Lissabon	Escu. p. £	109 3/4	109 3/4	109	110 1/4
Mexico	\$ per £	10.50	10.67 1/2	10.45	10.90
Montevideo ..	d. per £	30	30	28	32
Montreal	\$ per £	3.80	3.76 3/8	3.75 1/2	3.78
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	5 3/8	5 1/2	5 1/8	5 1/2
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/7 13/10	1/7 13/10	1/7 1/2	1/8 1/2
Singapore ..	id. p. \$	2/3 2 3/32	2/3 2 3/32	2/3 1 1/10	2/4
Valparaiso 1)	\$ per £	—	—	—	—
Warschau ..	Zl. p. £	29 1/2	29 1/2	29 1/4	30

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS *)

Londen 1)	N.York 2)	Londen
3 Jan. 1933 ..	16 1/2	123 3/8
4 " 1933 ..	16 7/16	123 3/4
5 " 1933 ..	16 7/8	123 1 1/2
6 " 1933 ..	16 1 1/10	123 1 1/2
7 " 1933 ..	16 1 1/10	123 1/2
9 " 1933 ..	16 1 1/10	123 1/2
11 Jan. 1932 ..	20	121 1/1
27 Juli 1914 ..	24 1 1/16	84 10 3/4

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS

Vorderingen.	31 Dec. 1932	7 Jan. 1933
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank	f 27.891.323,94	f 40.655.253,83
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorsch. op ult. November 1932 aan de gem. verst. op v. haar d. de Rijksadm. te heffen gem. ink. bel. en op. op de Rijksink. bel.	" 802.207,33	" 151.393,38
Voorsch. op ult. November 1932 aan de gem. verstr. op aan haar uit te keeren hoofds. der pers. bel., aand. in de hoofds. der grondbel. en der gem. fondsb. alsmede op. op die belastingen en op de vermogensbelasting	" 3.222.355,60	" 3.222.355,60
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 226.841.003,38	" 231.954.200,60
Id. aan Suriname	" 13.285.276,09	" 13.196.351,—
Id. aan Curaçao	" 6.914.603,72	" 6.919.520,72
Kasvord. weg. creditverstr. a.h. buitenl. Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen Vord. op het Alg. Burg. Pensioenfond. 1) Id. op andere Staatsbedrijven 1)	" 103.763.950,27 " 28.948.602,35 " 15.224.379,58	" 101.907.602,74 " 33.743.793,38 " 15.673.131,02
Verstr. t. laste der Rijksbegr. kasgeld-leeningen aan gemeenten (saldo)	" 41.901.055,29	" 41.755.313,29
Verplichtingen.		
Voorschot door de Ned. Bank ing. art. 16 van haar octrooi verstrekt	—	—
Schuld a/d Bank v. Ned. Gemeenten ..	f 339.536.000,—	f 342.485.000,—
Schatkistbiljetten in omloop	" 116.750.000,—	" 109.570.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 1.641.191,50	" 1.635.575,50
Schuld op ult. November 1932 aan de gemeenten enz.	" 2.034.805,08	" 2.034.805,08
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1) Id. aan het Staatsbedrijf d. P. T. en T. 1) Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 48.548.978,66 " 84.809.662,30 " 125.316,28	" 55.986.526,35 " 117.972.907,49 " 108.003,78
Id. aan diverse instellingen 1)	" 24.921.958,25	" 29.718.276,56

1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	31 Dec. 1932	7 Jan. 1933
Betaalmiddelen in 's Lands kas	—	—
waaronder Muntbiljetten	—	—
Saldo Javasche Bank	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell. Schatkistpromessen	f 226.841.000,— " 3.050.000,—	f 231.954.000,— " 2.250.000,—
Schatkistbiljetten	" 7.265.000,—	" 13.410.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 2.067.000,—	" 2.076.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds. Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank. Voorschot van de Javasche Bank	" 488.000,— " 441.000,— " 394.000,—	" 902.000,— " 477.000,— " 1.300.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 9 Januari 1933.

		Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f	31.975.339,48		
	Bijbnk. "	577.764,47		
	Ag.sch. "	6.462.943,37	f	39.016.047,32
Papier o. h. Buitenl. in disconto				"
Idem eigen portef.	f	71.320.621,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.				" 71.320.621,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f	23.926.432,34		
	Bijbnk. "	5.009.990,72		
	Ag.sch. "	43.589.829,67	f	72.526.252,73
Op Effecten	f	71.240.542,23		
Op Goederen en Spec.		1.285.710,50		" 72.526.252,73
Voorschotten a. h. Rijk				"
Munten Muntmateriaal				
Munt, Goud	f	98.198.105,—		
Muntmat., Goud		934.396.963,74	f	1.032.595.068,74
Munt, Zilver, enz.		24.725.407,45		
Muntmat., Zilver				" 1.057.320.476,19 ¹⁾
Belegging $\frac{1}{5}$ kapitaal, reserves en pensioenfonds				" 19.879.961,66
Gebouwen en Meub. der Bank				" 5.000.000,—
Diverse rekeningen				" 15.636.277,32
Staat d. Nederl. (Wetv. 27/5/32, S.No. 221)				" 19.331.195,17
			f	1.300.030.831,39
Passiva.				
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefonds		3.000.000,—		
Bijzondere reserve		5.000.000,—		
Pensioenfonds		8.217.872,63		
Bankbiljetten in omloop		964.882.810,—		
Bankassignatiën in omloop		183.807,42		
Rek.-Cour. { Het Rijk	f	39.471.551,93		
saldo's: { Anderen		255.471.538,95		" 294.943.090,88
Diverse rekeningen				" 3.803.250,46
			f	1.300.030.831,39
Beschikbaar metaalsaldo	f	552.874.986,29		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.				" 1.382.187.465,—
¹⁾ Waarvan in het buitenland	f	3.020.302,58.		

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. Metaal-schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
9 Jan. '33	98.198	934.397	964.883	295.127	552.875	84
2 " '33	98.198	934.391	991.201	274.536	549.135	83
28 Dec. '32	98.198	934.454	961.590	304.403	549.255	83
19 " '32	98.198	934.440	951.558	308.694	550.954	83
12 " '32	98.198	934.431	961.479	298.376	550.200	83
5 " '32	98.198	934.384	981.448	278.959	549.002	83
11 Jan. '32	97.691	781.387	1019.723	166.929	431.090	76
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
2 " 1933	38.356	—	79.620	71.321	15.940
28 Dec. 1932	38.593	—	79.290	71.321	15.647
19 " 1932	39.394	—	73.740	71.321	15.206
12 " 1932	39.847	—	73.675	71.321	15.257
5 " 1932	40.413	—	74.870	71.321	14.964
11 Jan. 1932	78.835	—	101.427	83.898	35.144
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 4 Jan. 1929 op de basis van $\frac{2}{5}$ metaaldekking. ²⁾ Onder de activa.**SURINAAMSCHE BANK.**

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
10 Dec. 1932..	856	1.144	581	784	2.336
3 " 1932..	855	1.335	558	784	2.389
26 Nov. 1932..	856	1.206	530	794	2.437
19 " 1932..	859	1.148	452	791	2.355
12 Dec. 1931..	822	1.173	694	1.027	779
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluip. der activa.**JAVASCHE BANK.**

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
7 Jan. 1933	150.310		208.920	30.490	54.546
31 Dec. 1932	149.960		204.800	32.170	55.172
24 " 1932	149.980		204.060	34.400	54.596
10 Dec. 1932	103.846	46.289	212.272	30.527	53.015
3 " 1932	103.840	46.097	209.055	32.409	53.351
26 Nov. 1932	104.459	45.790	207.528	32.536	54.223
19 " 1932	104.457	45.807	211.029	30.032	53.841
9 Jan. 1932	112.554	46.611	236.387	22.339	55.674
10 Jan. 1931	138.542	41.291	257.333	45.924	58.530
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaal.	Dis-conto's	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
7 Jan. 1933	19.450	54.880		28.860	63
31 Dec. 1932	19.260	54.170		27.280	63
24 " 1932	19.110	56.240		26.790	63
10 Dec. '932	19.187	8.745	40.289	23.206	62
3 " 1932	18.808	8.718	38.788	25.489	62
26 Nov. 1932	18.607	8.767	39.252	24.270	63
19 " 1932	18.324	8.791	39.733	23.963	62
9 Jan. 1932	6.900	9.056	50.816	35.478	62
10 Jan. 1931	34.083	8.771	40.315	40.184	59
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa.**BANK VAN ENGELAND.**

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Adv.	Securities
4 Jan. 1933	120.567	362.559	32.193	45.990	17.862
28 Dec. 1932	120.594	371.193	23.595	18.509	17.738
21 " 1932	120.628	370.098	24.691	11.833	21.574
14 " 1932	140.305	372.256	42.166	11.740	18.048
7 " 1932	140.389	365.662	48.760	11.807	17.725
30 Nov. 1932	140.418	358.843	55.579	11.867	18.274
6 Jan. 1932	121.324	362.859	32.891	19.899	35.789
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Others		
4 Jan. '33	102.082	12.516	134.120	34.235	32.968	18 $\frac{7}{10}$
28 Dec. '32	102.372	8.865	102.410	33.760	24.401	16 $\frac{17}{10}$
21 " '32	99.877	7.826	98.898	33.989	25.530	18 $\frac{1}{10}$
14 " '32	74.249	8.537	86.291	34.368	43.049	33 $\frac{9}{10}$
7 " '32	85.844	8.522	101.252	34.454	49.727	33 $\frac{28}{100}$
30 Nov. '32	68.872	10.147	90.532	37.064	56.575	41
6 Jan. '32	64.891	15.681	81.824	38.503	33.465	24 $\frac{9}{10}$
22 Juli '14	11.005	14.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.**BANK VAN FRANKRIJK.**

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarrv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
30 Dec. '32	83.017	1.384	2.938	4.983	1.546	2.515	3.200
23 " '32	83.120	1.369	3.154	4.730	1.582	2.529	3.200
16 " '32	83.269	1.357	3.105	4.143	1.605	2.571	3.200
9 " '32	83.344	1.344	3.155	4.324	1.616	2.552	3.200
30 Dec. '31	68.863	963	12.354	16.146	8.757	2.730	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Particulieren
30 Dec. '32	6.802	2.357	85.028	193	2.118	20.073
23 " '32	6.552	2.168	82.565	196	2.136	22.054
16 " '32	6.552	2.179	82.035	173	2.153	22.179
9 " '32	6.621	2.132	82.482	203	2.139	22.117
30 Dec. '31	7.157	2.346	85.725	337	5.561	22.183
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluippost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Ander wissels en cheques	Beleeningen
31 Dec. 1932	806,2	43,6	113,8	2.805,5	176,1
23 " 1932	800,1	43,6	117,5	2.545,7	103,1
15 " 1932	798,5	40,4	117,6	2.606,7	110,4
7 " 1932	804,1	40,4	113,9	2.688,1	101,1
30 Nov. 1932	827,2	57,9	109,7	2.731,2	207,0
31 Dec. 1931	984,0	111,9	172,3	4.144,0	244,6
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
31 Dec. 1932	397,5	933,6	3.560,5	539,3	745,9
23 " 1932	397,1	814,3	3.371,2	386,3	733,3
15 " 1932	396,5	756,6	3.400,4	354,0	751,8
7 " 1932	396,2	754,0	3.439,0	352,7	738,3
30 Nov. 1932	394,9	763,2	3.531,2	418,1	747,0
31 Dec. 1931	160,7	981,4	4.775,8	754,9	850,5
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 31, 23, 15, 7 Dec., 30 Nov. '32 en 31 Dec. '31 resp. 14; 27; 26; 31; 18; 5 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1932	Goud		Binnen- en buitenlandse wissels	Beleningen op Belgische Staatsfondsen	Voorschot aan den Staat	Overheidsfondsen	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Munt en diversen						Schatkist	Partic.
5 Jan. ¹⁾	2599	67	750	51	363	40	3.691	14	157
29 Dec.	2596	—	728	61	—	—	3.627	88	130
22 "	2596	68	688	70	367	40	3.600	61	156
15 "	2598	67	705	70	367	40	3.620	35	180
8 "	2585	66	681	71	367	40	3.653	14	130
7 Jan.	2550	40	946	60	288	40	3.709	2	177

¹⁾ 1933.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
21 Dec. '32	3.111,6	2.337,9	169,4	270,3	33,2
14 " '32	3.093,3	2.327,8	185,8	284,5	33,8
7 " '32	3.078,1	2.320,1	185,1	298,6	33,7
30 Nov. '32	3.049,3	2.282,4	192,6	309,0	34,9
23 " '32	3.053,2	2.270,4	188,9	307,5	34,6
16 " '32	3.027,1	2.283,3	192,4	307,2	34,5
23 Dec. '31	2.980,9	2.106,3	147,6	911,2	257,4

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. ¹⁾	Algem. Dekking-perc. ²⁾
21 Dec. '32	1.850,7	2.756,4	2.521,4	151,3	58,9	62,2
14 " '32	1.850,7	2.713,9	2.484,9	151,4	59,5	63,1
7 " '32	1.850,7	2.723,7	2.466,8	151,5	59,3	62,9
30 Nov. '32	1.850,8	2.692,3	2.484,2	152,0	58,9	62,6
23 " '32	1.850,7	2.694,4	2.478,9	152,0	59,0	62,7
16 " '32	1.850,7	2.699,7	2.459,1	152,0	58,6	62,4
23 Dec. '31	758,2	2.661,2	2.196,0	160,8	61,3	64,4

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
14 Dec. '32	79	10.331	8.508	1.992	17.715	5.653
7 " '32	89	10.364	8.477	1.955	17.564	5.644
30 Nov. '32	100	10.413	8.589	1.985	17.836	5.668
23 " '32	95	10.375	8.558	1.966	17.679	5.682
16 " '32	98	10.343	8.604	1.957	17.744	5.694
16 Dec. '31	392	13.212	7.751	1.667	18.716	6.004

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

10 Januari 1933.

In de afgelopen week zijn op verschillende dagen eenige belangrijke markten in het buitenland gesloten geweest, op 2 Januari die in Noord-Amerika en Engeland, op 6 en 7 Januari die in Argentinië. Toen op 3 Januari de termijnmarkten te Chicago en Winnipeg weder heropenen, was de stemming voor tarwe vaster dan op den laatsten dag van het vorige jaar. Geregeld zijn daarna de koersen gestegen tot zij aanmerkelijk hooger kwamen. De vaste stemming in de Ver. Staten vond voornamelijk haar oorzaak in de ongunstige berichten over wintertarwe, welke te lijden heeft van droogte in verschillende districten en de te vreezen nadeelige gevolgen van afwisselende vorst en dooi in streken, waar geen voldoende sneeuwbedekking aanwezig is. Eerst na den winter zal kunnen worden beoordeeld, of en in hoeverre de tarweplanten geleden zullen hebben. De prijzen in de Ver. Staten zijn boven export-pariteit. Het ontbreken van de concurrentie der Ver. Staten heeft medegewerkt tot de vastere stemming in andere exportlanden, met name in Canada. Ook was die verbetering een gevolg van sterk verminderde uitvoeren uit Rusland, slechte oogstvooruitzichten in dat land voor het volgende jaar, en geregelde goede vraag naar Australische tarwe in China en Britsch-Indië, waarheen flinke zaken ook weder in de afgelopen week werden gerapporteerd. Het prijspeil voor tarwe is laag en deze omstandigheid is voor vele koopers een reden tot het doen van aankopen over te gaan, wanneer de stemming verbeterd. Van grooten omvang zijn de zaken in de afgelopen week niet geweest, de vacantedagen met gesloten markten hielden groote zaken tegen en ook werden koopers voorzichtig en terughoudend, toen in Noord-Amerika verdere verhooging intrad en Argentijnsche markten gesloten waren. De prijzen voor Canadese tarwe zijn gestegen tot boven de pariteit van Plata-tarwe, zoodat de belastingstelling zich gewend heeft tot deze laatste soort, welke minder in prijs is gestegen en waarin vooral in de eerste helft der week flinke zaken tot stand zijn gekomen. Ook Australische tarwe is in prijs gestegen, doch tot de hoogere prijzen was daarvoor de vraag in Europa slechts matig. De berichten over de tarwe-oogsten in Argentinië en Australië blijven gunstig. In beide landen is men druk bezig met het binnenhalen van den oogst en spoedig kunnen grotere verschepingen verwacht worden. Aan de termijnmarkt te Buenos Aires was het slot voor tarwe 21 centavos per 100 KG. hooger dan een week geleden. Rosario sloot 15 centavos hooger. De loop der koersen was gisteren teleurstellend, vergeleken bij 5 Januari waren zij slechts weinig hooger of onveranderd. Ook Noord-Amerika stelde teleur, het slot was lager dan op Zaterdag. Vergeleken bij 31 December sloot Chicago 3¼ dollarcenten, Winnipeg 2¼ dollarcenten per 60 lbs. hooger.

Aan de rogge-markt was de stemming ook vaster, doch de voor verschillende soorten betaalde prijsverhoging was in verhouding tot die aan de tarwemarkt slechts matig. De vraag voor rogge is niet groot en eenigszins belangrijke hoeveelheden kunnen niet worden geplaatst.

De stemming voor maïs, welke in den loop der voorafgaande week was verbeterd, terwijl de zeer lage prijzen van kort tevoren aanmerkelijk werden verhoogd, is ook in de afgelopen week vast gebleven. Wel zijn op enkele dagen kleine verlagingen ingetreden, doch die werden steeds spoedig weder ingehaald. In het begin der week werd geklaagd over een kleine vraag in het binnenland, waar de koopers zich tegen lagere prijzen goed van maïs voorzien hadden. Hoewel de vraag nog niet groot is, werd zij toch wel iets beter, zoodat verschillende in de tweede hand aangeboden partijen uit de markt werden genomen. Zoolvel voor stoomende Donau-maïs als Plata-maïs was tegen het einde der week iets meer te maken dan een week geleden. Voor maïs op aflading wordt, wat beide soorten betreft, een premie boven stoomende gevraagd. In Donau-maïs op aflading komen matige zaken tot stand, Plata-maïs op aflading wordt te hoog in prijs gehouden om zaken mogelijk te maken. Verschepingen van den Donau zijn tijdelijk afgenomen, daar de booten in dezen tijd van het jaar niet den Donau durven opvaren wegens vorstgevaar, en omdat ook de aanvoeren uit het binnenland zijn verminderd. Later zullen die aanvoeren, naar wordt verwacht, weder van grooteren omvang worden. De termijnmarkten in Argentinië waren Vrijdag en Zaterdag gesloten. Maandag was het slot te Buenos Aires 11 centavos, te Rosario 15 centavos per 100 KG. hooger dan een week geleden. Mixed maïs is te duur in de eerste hand en wordt niet verkocht. De koers te Chicago was 1¼ dollarcenten hooger dan op 31 December.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	1/7 Jan. 1933	Sedert Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	1/7 Jan. 1933	Sedert Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	1933	1932
Tarwe	14.649	14.649	10.262	—	—	—	14.649	10.262
Rogge	6.554	6.554	9.757	—	—	—	6.554	9.757
Boekweit	2.079	2.079	—	—	—	—	2.079	—
Mais	26.628	26.628	68.571	8.099	8.099	10.416	34.727	78.987
Gerst	2.595	2.595	9.911	—	—	1.308	2.595	11.219
Haver	7.215	7.215	1.318	147	147	—	7.362	1.318
Lijnzaad	—	—	5.955	7.758	7.758	4.098	7.758	10.053
Lijnkoek	1.075	1.075	1.900	—	—	—	1.075	1.900
Tarwemeel	825	825	201	190	190	550	1.015	751
Andere meelsoorten	680	680	1.612	169	169	894	849	2.506

Het aanbod van spoedige gerst is klein en aan de vraag moet hoofdzakelijk worden voldaan uit de disponible voorraden Russische en Donau gerst. De prijzen daarvoor zijn matig gestegen; de vraag is slechts beperkt. Op af-lading wordt Plata-gerst aangeboden, meestal met hooge natuurgewichten. De prijsverhoging der voorafgaande week is door een verdere kleine verhoging gevolgd. Beperkte zaken zijn tot de hogere prijzen tot stand gekomen.

In de prijzen voor Boheemsche haver is geen verandering gekomen. Door de tweede hand werden afgeladen partijen verkocht, welke meestal moeilijk koopers vonden, en waarvoor lagere prijzen geaccepteerd moesten worden. Plata-haver is in prijs gestegen, de omzetten waren gering. Aan de termijnmarkt te Buenos Aires sloot haver 30 centavos per 100 KG. hooger.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten verkeerden gedurende de afgelopen week in een iets gemakkelijker stemming.

In Amerika bleven de omzetten beperkt en de termijnnoteringen ondergingen geen noemenswaardige verandering. De slotnoteringen luiden als volgt: Jan. 0.71,

Mrt. 0.73, Mei 0.78, Juli 0.82, Sept. 0.86, terwijl de laatste noteering voor Spot Centrifugals 2.77 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 28.000 tons, de versmeltingen 21.000 tons tegen 25.000 tons verleden jaar en de voorraden 120.000 tons tegen 115.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek luidt als volgt:

	1932	1931	1930
	tons	tons	tons
Productie	2.602.864	3.122.186	4.671.260
Ontvangsten tot 31/12	10.657	17.036	19.003
Totaal sedert 1/1	1.666.096	2.112.188	3.833.918
Verscheppingen 24/12—31/12	18.327	40.833	33.681
Voorraad in afscheephavens	608.251	731.769	668.803

In Engeland heerschte een vrijwel onveranderde stemming. Het slot op de Londensche termijnmarkt luidde: Mrt. Sh. 5/3, Mei Sh. 5/5, Aug. Sh. 5/8 en Dec. Sh. 5/11, Rietsuiker basis 96° c.i.f.

Hier te lande opende de markt lusteloos met prijzen, welke zich bewogen op ongeveer een zelfde niveau als voorafgaande week. De slotnoteringen op de Amsterdamasche termijnmarkt luiden als volgt: Jan. f 5/4,

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										ZUIVEL EN EIERN				MINERALEN					
	TARWE Manitoba No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE No. 2 Canada loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST 62/63 K.G. Z. Russische loco Rotterdam/A'dam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		BOTER per K.G. Leeuwar- der Comm. Noteering		KAAS Edammer Alkmaar Fabrieks- kaas kl. m/merk		EIERN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 tijn 33.99 Bé s.g. per barrel	
	fl.	o/o	fl.	o/o	fl.	o/o	fl.	o/o	fl.	o/o	fl.	o/o	fl.	o/o	fl.	o/o	fl.	o/o	\$	o/o
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	2,31	100,0	56,—	100,0	9,18	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	1,98	85,7	43,15	77,1	8,15	88,8	17,90	165,7	1,89	112,5
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	2,03	87,9	43,30	77,3	7,96	86,7	11,25	104,2	1,30	77,4
1928	13,47 ⁵	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	2,11	91,3	48,05	85,8	7,99	87,0	10,10	93,5	1,20	71,4
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	2,05	88,7	45,40	81,1	8,11	88,3	11,40	105,6	1,23	73,2
1930	9,67 ⁵	56,3	6,22 ⁵	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	1,66	71,9	38,45	68,7	6,72	73,2	11,35	105,1	1,12	66,7
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	1,34	58,0	31,30	56,9	5,35	58,3	10,05	93,1	0,58	34,5
1932	5,22 ⁵	30,4	4,62 ⁵	35,4	77,25	33,4	100,75	42,7	137,00	29,6	0,94	40,7	22,70	40,5	4,14	45,1	8,00	74,1	0,81	48,2
Jan. 1930	12,67 ⁵	73,7	9,35	61,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	2,00	86,6	43,95	78,5	7,55	82,2	11,75	108,8	1,21	72,0
Febr. "	11,72 ⁵	68,2	8,17 ⁵	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	2,03	87,9	41,15	73,5	6,90	75,2	11,75	108,8	1,11	66,1
Maart "	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	1,71	74,0	41,25	73,7	5,18	56,4	11,55	106,9	1,11	66,1
April "	11,17 ⁵	65,0	7,62 ⁵	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	1,50	64,9	36,50	65,2	5,16	56,2	11,35	105,1	1,16 ⁵	69,3
Mei "	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	1,44	62,3	37,20	66,4	5,30	57,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juni "	10,05	58,4	5,17 ⁵	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	1,54	66,7	37,—	66,1	5,09	55,4	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juli "	9,55	55,5	5,82 ⁵	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	1,72	74,5	39,90	71,3	5,99	65,3	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Aug. "	9,45	54,9	5,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	1,58	68,4	40,20	71,8	6,03	65,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Sept. "	8,40	48,8	6,25	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	318,75	68,9	1,64	71,0	37,55	67,1	7,23	78,8	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Oct. "	7,40	43,0	4,62 ⁵	35,4	112,25	48,5	86,00	36,4	281,25	60,8	1,63	70,6	36,90	65,9	8,60	93,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Nov. "	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	1,58	68,4	36,50	65,2	9,63	104,9	10,90	100,9	0,85	50,6
Dec. "	7,07 ⁵	41,1	4,30	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	1,55	67,1	33,50	59,8	7,97	86,8	10,85	100,5	0,85	50,6
Jan. 1931	6,52 ⁵	37,9	4,—	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	1,61	69,7	32,25	57,6	6,63	72,2	10,30	95,4	0,85	50,6
Febr. "	5,77 ⁵	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	1,66	71,9	33,80	60,4	6,21	67,6	10,30	95,4	0,85	50,6
Maart "	5,62 ⁵	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	46,4	214,00	46,3	1,47	63,6	35,00	62,5	4,94	53,8	10,30	95,4	0,66	39,3
April "	5,90	34,3	4,42 ⁵	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	1,35	58,4	31,60	56,4	4,20	45,8	10,15	94,0	0,53	31,5
Mei "	6,15	35,8	4,97 ⁵	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	1,26	54,5	30,85	55,1	4,07 ⁵	44,4	10,00	92,6	0,53	31,5
Juni "	5,75	33,4	5,05	38,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	1,29	55,8	33,50	59,8	4,30	46,8	10,00	92,6	0,34 ⁵	20,5
Juli "	5,42 ⁵	31,5	4,70	35,9	84,25	36,4	115,75	49,0	211,00	45,6	1,32	57,1	37,75	67,4	4,40	47,9	10,00	92,6	0,24	14,3
Aug. "	4,97 ⁵	28,9	4,02 ⁵	30,8	74,50	32,2	119,50	50,6	185,50	40,1	1,30	56,3	36,00	64,3	4,98	54,2	10,00	92,6	0,43 ⁵	25,9
Sept. "	4,77 ⁵	27,8	4,27 ⁵	32,7	68,00	29,4	97,00	41,1	164,25	35,5	1,27	55,0	32,25	57,6	5,77 ⁵	62,9	10,00	92,6	0,56	33,2
Oct. "	5,—	29,1	4,47 ⁵	34,2	68,50	29,6	94,75	40,1	160,25	34,6	1,24	53,7	26,25	46,9	6,27 ⁵	68,4	9,90	91,7	0,56	33,2
Nov. "	5,82 ⁵	33,9	5,47 ⁵	41,9	81,00	35,0	114,50	48,5	169,75	36,7	1,17	50,6	24,75	44,2	7,07	77,0	9,90	91,7	0,68	40,4
Dec. "	4,92 ⁵	28,6	4,95	37,9	69,25	29,9	111,25	47,1	145,75	31,5	1,18	51,1	21,40	38,2	5,32 ⁵	58,0	9,90	91,7	0,71	42,3
Jan. 1932	5,05	29,4	5,07 ⁵	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	30,8	1,16	50,2	25,75	46,0	4,71	51,3	8,25	76,3	0,71	42,3
Febr. "	5,30	30,8	5,07 ⁵	38,8	74,00	32,0	108,50	46,0	142,25	30,8	1,34	58,0	27,75	49,6	3,79	41,3	8,25	76,3	0,71	42,3
Maart "	5,52 ⁵	32,1	5,80	44,4	86,75	37,5	118,00	50,0	143,25	31,0	0,98	42,4	23,65	42,2	3,42 ⁵	37,3	8,35	77,3	0,71	42,3
April "	5,65	32,7	6,22 ⁵	47,6	88,75	38,3	124,50	52,8	135,25	29,2	0,99	42,9	19,60	35,0	2,77 ⁵	30,2	8,65	80,1	0,86	51,2
Mei "	5,60	32,6	5,30	40,5	78,00	33,7	116,00	49,2	130,25	28,2	0,82	35,5	19,65	35,1	2,88	31,4	8,30	76,9	0,86	51,2
Juni "	5,22 ⁵	30,4	4,15	31,7	80,75	34,9	105,75	44,8	128,75	27,8	1,11	48,1	24,25	43,3	3,08	33,5	8,25	76,3	0,86	51,2
Juli "	4,90	28,5	4,—	30,6	78,75	34,0	100,25	42,5	129,75	28,1	0,96	41,6								

Mrt. f 5½, Mei f 5½ en Aug. f 5½. De omzet bedroeg 1300 tons. De Zichtbare Voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1932	1931	1930
	tons	tons	tons
Duitschland 1/12	1.335.000	1.698.000	1.469.000
Tsjecho-Slowakije 1/12	611.000	811.000	816.000
Frankrijk 1/12	652.000	704.000	533.000
Nederland 1/12	259.000	291.000	280.000
België 1/12	163.000	211.000	167.000
Hongarije 1/12	109.000	121.000	133.000
Polen 1/12	466.000	486.000	459.000
U.K. 1/12 Geïmp. Suiker	263.000	138.000	212.000
„ 1/12 Binnenl. „	77.000	54.000	70.000
Europa	3.845.000	4.514.000	4.139.000
Ver. Staten alle havens 26/11	308.000	277.000	350.000
Cubaansche havens 26/11	680.000	814.000	764.000
Cuba binnenland 26/11			
(Raming)	1.075.000	1.050.000	970.000
Java 1/12	2.993.000	2.219.000	1.439.000

Totaal 8.901.000 8.874.000 7.662.000
 waarvan geblokkeerd 3.657.000 2.331.000 896.000
 Op Java verkocht de N.I.V.A.S. 11.100 tons Superieur tot f 5.75.

KOFFIE.

In de kalme stemming kwam ook in de afgelopen week nog weinig verandering, al werd nu eindelijk door een officiële mededeeling bevestigd, dat het uitvoerrecht van den Staat Sao Paulo definitief nog met 9 Milreis is verlaagd. Zooals in het vorig Overzicht is medegedeeld, was dit verleden week reeds bij gerucht bekend, doch thans staat vast, dat de z.g. „Pauta” (het recht van 9 % van de waarde) en het recht van 5 francs zijn opgeheven. Deze beide rechten tezamen bedragen ongeveer 14 Milreis per baal en zijn vervangen door een nood-recht van 5 Milreis, waardoor de verlaging ten slotte ongeveer 9 Milreis per baal bedraagt. De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos, welke reeds in de vorige week ongeveer 50 dollarcenten per cwt. waren verlaagd, liepen nog ongeveer 10 à 20 dollarcenten verder terug. Ook de aanbiedingen van Rio daalden deze week in verhouding.

De Nationale Koffie-Raad heeft bekend gemaakt, dat in de afgelopen week vernietigd zijn 36.000 balen te Rio en 128.000 balen in Sao Paulo, tezamen 164.000 balen.

Verder is officieel medegedeeld, dat de in de pakhuizen en in de spoorwegstations van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden voorraad op 30 November bedragen heeft 21.756.000 balen, waarvan 10.181.000 balen door den Koffie-Raad voor latere vernietiging zijn bestemd. De teruggehouden voorraad bedroeg op 31 October 21.799.000 balen en de vermindering van dien voorraad in de maand November heeft dus slechts bedragen 43.000 balen.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos zijn op het oogenblik voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping ongeveer \$ 10.30 à 10.50 per cwt. en voor dito Prime ongeveer \$ 10.40 à 10.70, terwijl zij voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, zijn \$ 8.70 à 8.75.

Nederlandsch-Indië blijft vooral voor gewasschen Robusta zeer vast gestemd op onveranderde noteringen. Ook voor de ongewasschen Sumatra Robusta-soorten blijft bij het zeer beperkte aanbod in de eerste hand de stemming in Indië vast, doch bij iets meer speelruimte in den verschepingstermijn zou tot iets lagere prijzen dan in het vorig Overzicht voor Januari-verscheping is genoemd, wellicht kans zijn tot zaken te komen. De cijfprijzen in de eerste hand zijn daarom voor de verschillende soorten op het oogenblik ongeveer aan te nemen op:

Palembang Robusta, Januari/Februari verscheping, 18½ ct.; Benkoelen Robusta, Januari/Februari verscheping, 19½ ct.; Mandheling Robusta, Januari/Februari verscheping, 21 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Januari verscheping, 24½ ct., alles per ½ K.G. cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De Rotterdamse termijnmarkt verkeerde, evenals de buitenlandse markten, natuurlijk onder den invloed van de verlaging der Santos-waarde. De noteringen liepen alhier ¾ à ½ ct. per ½ K.G. terug. Bij het opmaken van dit Overzicht noteert Maart 20½, Mei 19½, September 18½ en December 17½ ct. per ½ K.G.

In loco bleef de afzet onbevredigend. De officiële notee-

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

METALEN										TEXTIELGOEDEREN				DIVERSEN					
ZILVER cash Londen per Standard Ounce		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN Middling locoprijzen New-York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Col- onial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.	KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto			
pence	%	Sh.	%	£	%	£	%	£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	fl.	%	fl.	%
32½/8	100,0	73/-	100,0	62.1/6	100,0	261.17/-	100,0	36.8/6	100,0	23.25	100,0	55.00	100,0	34.70	100,0	12.-	100,0		
28½/16	89,3	86/6	118,5	58.1/-	93,5	290.17/6	111,1	31.1/6	85,3	17.55	75,5	47.25	85,9	24.75	83,9	28.46	82,0	11,61	96,8
26½/16	81,1	73/-	100,0	55.14/-	89,7	290.4/-	110,8	24.4/-	66,4	17.50	75,3	48.50	88,2	26.50	89,8	40.43	116,5	11,48	95,7
24½/16	76,2	66/-	90,4	63.16/-	102,8	227.5/-	86,8	21.1/-	57,8	20.00	86,0	51.50	93,6	30.50	103,4	47.58	137,1	11,48	95,7
17½/16	55,4	70/6	96,6	75.14/-	121,9	203.15.6	77,8	23.5/-	63,8	19.15	82,4	39.-	70,9	25.25	85,6	32.25	92,9	10,60	88,3
13½/16	41,6	67/-	91,8	54.13/-	88,0	142.5/-	54,3	18.1/6	49,6	13.55	58,3	26.75	48,6	16.25	55,1	25.36	73,1	9,84	82,0
12½/8	40,1	55/-	75,3	36.5/-	58,4	110.1/-	42,0	12.1/-	33,1	8.60	37,0	21.50	39,1	12.00	40,7	18.65	53,7	8,61	71,8
20½/16	65,3	42/-	57,5	22.17/-	36,8	97.2/-	37,1	8.12/-	23,6	6.45	27,7	16.00	29,1	8.50	28,8	11.15	32,1	6,15	51,3
20½/8	62,6	72/6	99,3	71.9/6	155,1	174.13/-	66,7	21.11/-	59,4	17.15	73,8	29.50	53,6	19.25	65,3	26.63	76,7	10,11	84,3
19½/8	59,5	70/-	95,9	68.19/6	111,1	165.18/-	63,4	21.4/-	58,2	15.45	66,4	28.50	51,8	17.75	60,2	24.50	70,6	10,21	85,1
18½/16	59,0	67/6	92,5	61.3/-	98,5	161.17/6	61,8	18.6/6	50,3	16.45	70,8	27.25	49,5	17.25	58,5	24.13	69,5	10,21	85,1
16½/16	50,0	67/6	92,5	53.9/-	86,1	145.-/-	55,4	17.16/-	48,9	16.50	71,0	28.75	52,3	18.00	61,0	26.25	75,6	10,21	85,1
16	49,9	67/-	92,5	50.1.6	80,7	136.4/6	52,0	17.19/-	49,3	14.50	62,4	27.75	50,5	17.50	59,3	26.63	76,7	10,21	85,1
16½/8	51,0	65/6	89,0	47.15/-	77,9	135.5.6	51,7	18.6/-	49,8	13.10	56,3	27.00	49,1	16.75	56,8	24.25	69,9	9,18	76,5
16½/16	52,0	63/6	87,1	46.6/-	74,6	132.6/-	50,5	17.18/-	49,1	11.-	51,4	27.25	49,5	16.50	55,9	24.88	71,7	9,28	77,3
16½/8	51,5	63/6 6	87,1	43.-/-	69,3	117.13/-	44,9	15.15/-	43,2	10.55	45,4	24.50	44,5	14.50	49,2	26.25	75,6	9,49	79,1
16½/16	51,9	63/6 6	87,1	46.8/6	74,8	113.16/-	43,5	15.18/6	43,7	10.35	46,7	24.00	43,6	13.00	44,1	25.25	72,8	9,70	80,8
16½/8	51,9	63/6 6	87,1	47.6/6	76,2	115.3/-	44,0	15.5/6	41,9	9.95	42,8	22.50	40,9	12.50	42,4	25.-	72,0	9,90	82,6
137½/8	43,2	60/6	82,9	45.7/6	73,1	116.8/-	44,4	14.-/6	38,5	10.30	44,3	21.25	38,6	12.00	40,7	24.63	71,0	10,11	84,3
12½/8	38,9	58/6	80,3	45.1/6	72,6	117.-/6	44,7	13.5/6	36,4	10.95	47,1	21.75	39,5	12.00	40,7	22.50	64,8	10,21	85,1
137½/16	41,8	58/6	80,3	45.1/6	72,6	122.1/-	46,6	13.3/6	36,2	10.90	46,9	25.25	45,9	14.50	49,2	22.25	64,1	10,21	85,1
131½/8	40,9	58/6	80,3	42.15/6	68,9	113.4/-	43,2	12.10/-	34,3	10.25	44,1	24.50	44,5	14.50	49,2	22.25	64,1	10,21	85,1
12½/16	40,3	58/6	80,3	39.6/6	63,4	104.17/-	40,0	11.10/6	31,6	9.40	40,4	23.50	42,7	13.00	44,1	21.75	62,7	10,21	85,1
127½/8	40,1	58/6	80,3	36.6/6	58,5	106.2/6	40,5	11.11/6	31,8	9.10	39,1	22.00	40,0	12.50	42,4	19.13	55,1	10,21	85,1
131½/8	41,2	58/6	80,3	34.14/-	55,9	112.5/6	42,9	12.15/6	35,1	9.25	39,8	22.25	40,5	12.50	42,4	20.25	58,4	8,26	68,8
12½/16	39,9	58/6	80,3	32.15/-	52,8	114.19.6	43,9	11.19/6	32,9	7.20	31,0	22.25	40,5	12.00	40,7	18.75	54,0	7.-	58,3
13½/16	41,4	55/6	76,0	30.3/6	48,6	111.16/-	42,7	11.4/-	31,1	6.55	28,2	20.00	36,4	11.00	37,3	18.-	51,9	6,50	54,2
131½/16	43,0	46/-	63,0	28.2/6	45,3	101.1/6	38,6	10.9.6	28,8	6.30	27,1	19.50	35,5	10.75	36,4	17.50	50,3	6,65	55,4
141½/8	45,1	44/6	61,0	27.19/6	45,1	102.-/-	39,0	11.5/-	30,9	6.40	27,5	19.00	34,5	10.75	36,4	16.75	48,3	6,80	56,7
145½/16	44,6	41/6	56,8	27.6/6	44,2	98.17/6	37,8	10.16/-	29,6	6.30	27,1	16.25	29,5	9.00	30,5	-	6,95	57,9	
137½/8	43,2	41/6	56,8	27.14/6	44,7	98.18/-	37,8	10.14/-	29,4	6.65	28,6	16.50	30,0	9.00	30,5	11.63	33,5	7,10	59,2
14	43,6	41/6	56,8	26.4/-	42,2	99.2/6	37,9	10.5/-	28,1	6.90	29,7	16.25	29,5	9.00	30,5	11.75	33,9	7,25	60,4
133½/8	42,8	44/-	60,3	24.18/-	40,1	96.6/-	36,8	9.9/-	25,9	6.90	29,7	16.50	30,0	8.75	29,7	10.25	29,5	7,40	61,7
131½/8	40,9	45/-	61,6	23.8/-	37,7	84.15/6	32,4	8.16/6	24,2	6.25	26,9	16.50	30,0	9.00	30,5	9.25	26,7	7,40	61,7
128½/8	39,3	44/-	60,3	21.6/-	34,3	89.13/6	34,2	8.-/6	22,0	5.80	24,9	15.75	28,6	8.25	28,0	8.88	25,6	7,40	61,7
128½/16	39,3	44/-	60,3	20.12/6	33,2	84.9/-	32,3	7.5/-	19,9	5.25	22,6	15.25	27,7	7.75	26,3	9.-	25,9	7,40	61,7
129½/8	38,5	42/6	58,2	19.2/6	30,8	90.17/6	34,7	7.3/6	19,7	5.80	24,9	16.00	29,1	8.50	28,8	9.75	28,1	-	-
12½/16	39,9	42/-	57,5	22.4/6	35,8	101.-/-	38,6	7.17/6	21,6	7.35	31,6	15.75	28,6	8.25	28,0	12.-	34,6	5,70	47,5
13	40,5	42/-	57,5	25.8/-	40,9	109.9/6	41,8	9.10/6	26,1	7.75	33,3	16.75	30,5	8.75	29,7	13.75	39,6	5,90	49,2
12½/8	38,9	41/-	56,2	22.5/6	35,9	105.13/6	40,4	8.7/-	22,9	6.50	28,0	15.75	28,6	8.50	28,8	14.-	40,3	6.-	50,0
12½/16	38,3	40/-	54,8	21.19/-	35,4	104.7/6	39,9	8.4/6	22,6	6.15	26,5	15.25	27,7	8.25	28,0	12.-	34,6	6,10	50,8
11½/8	35,8	39/-	53,4	19.12/6	31,6	100.10/6	38,4	7.9/6	20,5	5.95	25,6	15.00	27,3	8.00	27,1	11.50	33,1	6,20	51,7
11½/8 3)	35,4	40(6																	

ringen bleven onveranderd 31 ct. per ½ K.G. voor Superior Santos en 24 ct. voor Robusta.

De slotnoteeringen te New-York waren:

	Gemengd contract (basis Rio No. 7)				Santos contract (basis Santos No. 4)			
	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
9 Januari	\$ 5.64	5.44	5.07	4.99	8.22	7.83	7.40	7.32
30 December	5.80	5.56	5.18	5.09	8.52	7.94	7.62	7.50
27 December	5.95	5.69	5.31	5.24	8.63	8.11	7.72	7.61
19 December	5.60	5.40	5.11	—	8.20	7.88	7.55	—

De dezer dagen verschenen Statistiek van de Firma G. Duuring & Zoon te Rotterdam geeft aan, dat in December de aanvoer geweest is als volgt (in balen):

	1932	1931	1930
in Europa	747.000	1.021.000	922.000
„ Ver. Staten van Amerika	866.000	1.267.000	1.111.000
Totaal	1.613.000	2.288.000	2.033.000

De Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen gedurende het jaar 1932 bedroegen 20.960.000 balen tegen 25.368.000 balen in 1931 en 22.827.000 balen in 1930.

De Afleveringen in December waren (in balen):

	1932	1931	1930
in Europa	894.000	984.000	915.000
„ Ver. Staten van Amerika	951.000	1.090.000	999.000
Totaal	1.845.000	2.074.000	1.914.000

De Afleveringen in Europa en in Amerika tezamen gedurende het jaar 1932 waren 22.279.000 balen tegen 23.833.000 balen in 1931 en 22.603.000 balen in 1930.

Vanaf 1 Juli tot 31 December waren de Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen 8.731.000 balen tegen 11.208.000 balen in 1931 en 10.448.000 balen in 1930, terwijl de Afleveringen bedroegen 10.541.000 balen tegen 10.965.000 balen in 1931 en 10.892.000 balen in 1930.

De zichtbare voorraad was op 31 December in Europa 1.436.000 balen tegen 1.583.000 balen op 1 December. In Amerika bedroeg hij 1.299.000 balen tegen 1.384.000 balen op 1 December. In Europa en in Amerika tezamen was de zichtbare voorraad dus op 31 December 2.735.000 balen

tegen 2.967.000 balen op 1 December. Hij bedroeg op 31 December 1931 — 4.054.000 balen en op 31 December 1930 — 2.519.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 31 December 6.227.000 balen tegen 6.032.000 balen op 1 December en 6.949.000 balen op 31 December 1931 (in deze cijfers zijn niet begrepen de voorraden in het binnenland van Brazilië, waarvan het cijfer van 31 December nog niet bekend is, doch die op 1 December bedroegen 22.813.000 balen en op 31 December 1931 — 27.404.000 balen).

Rotterdam, 10 Januari 1933.

STEENKOLEN.

De afgelopen veertien dagen bleef de toestand op de kolenmarkt vrij gunstig, niettegenstaande het aanhoudende zachte weer. De verbetering van de vraag naar industriekolen, die zich handhaafde, veroorzaakt in het algemeen een opgewekte stemming. Nieuws valt overigens niet te vermelden en van eenige schaarschte was behalve in Schotland nergens sprake. Hoewel de quota aldaar vergroot waren, heeft men toch op het eind van het vorige jaar moeilijkheden ondervonden en enkele ladingen moesten zelfs geannuleerd worden. De Schotsche quota voor het eerste kwartaal van 1933 zijn nu op 82 pCt. van de standaardproductie vastgesteld (vorige kwartaal 78 pCt.). De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 7.—
Durham Ongezeefde	7.50
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	9.25
Schotsche gezeefde (Prime Lothians)	7.35
Yorkshire gewassen Singles	7.15
Westfaalsche Veförder	8.25
„ Vlamstukken I	9.—
„ Smeenootjes	8.75
„ Gasvlamförder	8.25
„ Gietcokes	11.—
Hollandsche Eierbriketten	12.50

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Ams-terdam. Ongezeefde bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Ams-terdam f 7.05. Markt prijshoudend. 10 Januari 1933.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN								INDEXCIJFERS					
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/ Finland per standaard van 4.672 M ³ .	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.		THEE Af. N.-I. thee v. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ K.G.		COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam		Bruto- gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100			
			In- voer	Uit- voer	Centr. Bureau v. d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100										
1925	f 159,75	100	Sh. 2/11,625	100,0	fl. 18,75	100,0	cts. 61,375	100,0	84,5	100,0	35,87 ⁵	100,0	100	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,—	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,12 ⁵	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,62 ⁵	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-1/10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,87 ⁵	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-1/10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,37 ⁵	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-1/5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,62 ⁵	63,1	124	135	75,5	69,4
1931	110,75	69,3	-3	8,4	8,—	42,7	25	40,7	42,50	50,3	15,37 ⁵	42,9	117	136	62,6	57,9
1932	69,00	43,2	-1/7,5	4,9	6,32 ⁵	33,7	24	39,1	28,25	33,4	13,—	36,2	128	136	84,5	76,9
Jan. 1930	147,50	93,9	-1/7,375	20,7	11,67 ⁵	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,87 ⁵	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-1/8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,37 ⁵	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,50	92,3	-1/7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-1/7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,12 ⁵	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-1/6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-1/6,125	17,2	9,77 ⁵	52,1	33	53,8	58	68,6	22,87 ⁵	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-1/5,625	15,8	9,27 ⁵	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-1/4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,—	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-1/4,125	11,6	7,97 ⁵	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-1/4	11,2	8,62 ⁵	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-1/4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,37 ⁵	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-1/4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,—	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-1/4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-1/3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,12 ⁵	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-1/3,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,62 ⁵	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-1/3,125	8,8	8,57 ⁵	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-1/3,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,37 ⁵	42,9	114	141	65,8	56,8
Juni "	110,00	68,9	-1/3,125	8,8	8,57 ⁵	45,7	25,75	42,0	39,50	46,7	14,12 ⁵	39,4	127	133	64,5	56,8
Juli "	110,00	68,9	-1/3	8,4	8,77 ⁵	48,6	27	44,0	38,25	45,3	15,—	41,8	138	153	62,6	55,8
Aug. "	100,00	62,6	-1/2,5	7,0	7,90	42,1	25,50	41,5	38,50	45,6	14,12 ⁵	39,4	122	142	60,6	55,6
Sept. "	100,00	62,6	-1/2,375	6,7	7,52 ⁵	40,1	23,75	38,7	37,50	44,4	13,37 ⁵	37,3	125	146	58,7	58,1
Oct. "	100,00	62,6	-1/2,375	6,7	7,55	40,3	23	37,5	37,75	44,7	13,25	36,9	119	146	58,7	58,5
Nov. "	100,00	62,6	-1/2,25	6,3	7,15	38,1	23	37,5	37	43,8	13,75	38,3	113	132	58,7	58,8
Dec. "	82,50	51,6	-1/2,25	6,3	6,75	36,0	23	37,5	35	41,4	12,75	35,5	115	114	54,8	58,8
Jan. 1932	82,50	51,6	-1/2,125	6,0	7,35	39,2	23	37,5	32	37,9	13,12 ⁵	36,6	103	107	54,2	58,4
Febr. "	82,50	51,6	-1/2	5,6	7,05	37,6	23	37,5	30	35,5	14,50	40,4	86	111	53,5	59,8
Maart "	70,00	43,8	-1/1,625	4,6	6,25	33,3	23	37,5	31	36,7	14,75	41,1	87	116	52,9	58,3
April "	70,00	43,8	-1/1,5	4,2	5,90	31,5	23	37,5	29,25	34,6	14,—	39,0	89	110	51,6	56,0
Mei "	70,00	43,8	-1/1,5	4,2	5,62 ⁵	30,0	23,50	38,3	30,25	35,7	13,25	36,9	89	107	51,0	54,0
Juni "	70,00	43,8	-1/1,375	3,9	6,30	33,6	24	39,1	28,50	33,7	12,37 ⁵	34,5	101	116	50,3	52,5
Juli "	67,50	42,3	-1/1,375	3,9	6,70	35,7	24	39,1	23,75	28,1	12,37 ⁵	34,5	100	112	49,0	53,7
Aug. "	63,00	39,4	-1/1,75	4,9	6,57 ⁵	35,1	24	39,1	22,75	26,9	12,37 ⁵	34,5	95	105	48,4	55,3
Sept. "	60,00	37,6	-1/2,125	6,0	6,52 ⁵	34,8	25,25	41,1	23,75	28,1	12,75	35,5	96	112	49,0	57,1
Oct. "	63,50	39,7	-1/1,75	4,9	6,32 ⁵	33,7	26,50	43,2	28,50	33,7	12,37 ⁵	34,5	104	127	49,7	55,4
Nov. "	63,50	39,7	-1/1,75	4,9	5,87 ⁵	31,3	24,50	39,9	30,75	36,4	12,12 ⁵	33,8	101	115	49,7	55,6
Dec. "	65,00	40,7	-1/1,75	4,9	5,50	29,3	24	39,1	28,25	33,4	11,75	32,8	101	115	49,7	55,6
2 Jan. 1933	70,00	43,8	-1/1,6875 ²⁾	4,7	5,25	28,0	24	39,1	28,25	33,4	11,75	32,8	101	115	49,7	55,6
9 "	70,00	43,8	-1/1,6875	4,7	5,50	29,3	24	39,1	28,25	33,4	11,75	32,8	101	115	49,7	55,6

¹⁾ Jaar- en maandgem. afger. op 1/16 pence. ²⁾ 3 Jan.

N.B. Alle Pondennoteeringen vanaf 21 Sept. '31 zijn op goudbasis omgerekend

DE TWENTSCHE BANK N.V.

GEVESTIGD TE AMSTERDAM

Maandstaat op 31 December 1932

DEBET

Aandeelhouders nog te storten 90 pCt. op aandelen B, waarvoor waarborg gedeponneerd	f	421.200,—
Deelnemingen in diverse ondernemingen	„	3.067.519,10
Effecten van Aandeelhouders ten eigen gebruike	„	28.530.300,—
Kassa en De Nederlandsche Bank	„	20.261.770,36
Wissels en Coupons	„	20.394.644,89
Nederl. Schatkistbiljetten en -Promessen	„	49.550.960,57
Daggeldleeningen	„	475.000,—
Bankiers in Binnen- en Buitenland	„	5.644.384,96
Eigen Effecten en Syndicaten	„	9.571.677,10
Effecten van het Zieken- en Pensioenfonds	„	2.425.458,56
Prolongatiën gegeven	„	9.810.460,—
Debiteuren	f	135.543.267,16
af: loopende Promessen	„	8.892.000,—
		„ 126.651.267,16
Gebouwen	„	8.000.000,—
		Totaal..... f 284.804.642,70

CREDIT

Kapitaal	f	40.000.000,—
Reservefonds	„	17.000.000,—
Aandeelhouders voor gedeponneerde Effecten als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B	f	421.200,—
in Leen-Depot	„	28.109.100,—
		„ 28.530.300,—
Zieken- en Pensioenfonds	„	6.110.135,68
Deposito's	„	70.462.089,24
Saldo te ontvangen en te leverén Effecten	„	1.812.839,07
Crediteuren	f	110.941.923,87
„ voor gelden in het Buitenland	„	6.019.562,95
		„ 116.961.486,82
Te betalen Wissels	„	1.874.267,14
Geaccepteerd door derden	„	424.698,57
Diverse Rekeningen	„	1.628.826,18
		Totaal..... f 284.804.642,70

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK, N.V.

AMSTERDAM

'S-GRAVENHAGE

ROTTERDAM

BATAVIA

AMOY, AMPENAN, BANDOENG, BOMBAY, CALCUTTA, CHERIBON, GORONTALO,
 HONGKONG, KOBE, MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PALEMBANG, PASSOEROEAN,
 PEKALONGAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA,
 TEGAL, TELOK BETONG, TJILATJAP, TOKIO, WELTEVREDEN

DE

NEDERLANDSCHE WERKGEVER

Wekelijksch Orgaan v/h. Verbond
 van Nederlandsche Werkgevers

VERANTWOORDELIJKE REDACTIE:
 Mr. P. W. J. H. CORT VAN DER
 LINDEN EN Mr. A. N. MOLENAAR

ABONNEMENTS-
 PRIJS VOOR
 NIET LEDEN
 f6.- PER JAAR

Vraagt proefexemplaren bij het
 Secretariaat: Kneuterdijk 8,
 Telefoon No. 17510 · Den Haag

*Een spiegelbeeld van het politiek-
 en geestelijk leven in Duitsland, een
 betrouwbaar en kritisch waarnemer
 van het Duitsche- en Internationale
 zakenleven is de „FRANKFURTER
 ZEITUNG“, Duitsland's toon-
 aangevend zakenblad.*

Geïnteresseerden kunnen ver-
 dere inlichtingen bekomen bij
 onzen Generaal-Vertegen-
 woordiger voor Holland:
 J. H. WEHN, VOORBURG (Z.H.)
 Dr. BLOOKERSTRAAT 21

VAN ONZEN INVLOED als het bekendste
 Handelsinformatie-Bureau wordt door den
 Handel en de Banken steeds meer gebruik ge-
 maakt voor het incasseeren en regelen van
 achterstallige en betwiste handelsvorderingen.

VAN DER GRAAF & Co. N.V.
 AMSTERDAM — ROTTERDAM — BRUSSEL

Heeft U reeds de volmacht voor de Postgiro
 ingevuld? Zij, die Uw steun behoeven
 zullen er U dankbaar voor zijn.

Eenmaal invullen is voldoende. De maan-
 delijksche betaling geschiedt dan auto-
 matisch. Doe het nog heden.

Postgiro

186.000

Beëdigd translatrice

voor Duitsch en
 Engelsch vraagt
Vertaalwerk
 (ook Fransch)

LEA HAUSDORFF
 Adr. Mildersstraat 79 b, Rotterdam